

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 121/2023 van 18 juli 2023

Betreft:

Adviesaanvraag over een voorontwerp van wet betreffende de oprichting en de organisatie van de opdrachten van de ETIAS Nationale Eenheid (E.N.E), (CO-A-2023-236)
Adviesaanvraag over een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet betreffende de oprichting en de organisatie van de opdrachten van de ETIAS Nationale Eenheid (E.N.E) (CO-A-2023-237)

Vertaling¹

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit"),
aanwezig: de dames Cédrine Morlière, Nathalie Ragheno en Griet Verhenneman, en de heren Yves-Alexandre de Montjoye en Bart Preneel;

Gelet op de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op artikel 25, lid 3, WOG volgens hetwelk de beslissingen van het Kenniscentrum bij meerderheid van stemmen worden aangenomen;

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

¹ Voor de oorspronkelijke versie van de tekst, die collegiaal werd gevalideerd, cf. de Franse versie van de tekst, die beschikbaar is in de FR-versie van de rubriek "adviezen" van de website van de Autoriteit.

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw Annelies Verlinden, Minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing, (hierna de aanvrager) ontvangen op 8 juni 2023;

Brengt op 18 juli 2023, het volgend advies uit:

I. Onderwerp en context van de adviesaanvraag

1. De minister vroeg de Autoriteit om advies betreffende een voorontwerp van wet betreffende de *oprichting en de organisatie van de opdrachten van de ETIAS Nationale Eenheid (E.N.E)* (CO-A-2023-**236**) (hierna «het ontwerp»), en een adviesaanvraag betreffende een voorontwerp *van wet tot wijziging van de wet betreffende de oprichting en de organisatie van de opdrachten van de ETIAS Nationale Eenheid (E.N.E)* (CO-A-2023-237) (hierna «**het wijzigingsontwerp** »).
2. Deze ontwerpen geven uitvoering aan sommige bepalingen van de Verordening (EU) 2018/1240 van het Europees Parlement en de Raad van 12 september 2018 *tot oprichting van een Europees reisinformatie- en -autorisatiesysteem (Etias) en tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1077/2011, (EU) nr. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 en (EU) 2017/2226* (hierna "**de ETIAS-verordening**" genoemd). Deze regeling, die deel uitmaakt van een complexe wetgevingscontext, heeft betrekking op onderdanen van derde landen die, vrijgesteld van de visumplicht, binnen de EU willen reizen. Bij de oprichting werd ETIAS geïnspireerd door het Amerikaanse ESTA, het Canadese AVE en het Australische eVisitor.
3. De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (hierna "**EDPS**" genoemd) heeft een advies uitgebracht over de voorgestelde ETIAS-verordening waarnaar de Autoriteit ter informatie verwijst.².

² De EDPS heeft er echter op gewezen dat (de Autoriteit vertaalt): «zonder een gegevenseffectbeoordeling, die een essentiële voorwaarde is, het onmogelijk is een alomvattende beoordeling te maken van de noodzaak en evenredigheid van ETIAS zoals dat thans wordt voorgesteld» **EDPS, Advies 3/2017** over het voorstel voor een verordening tot invoering van een Europees reisinformatie- en autorisatiesysteem (ETIAS), 6 maart 2017 (hierna **het ETIAS-advies van de EDPS**). Zie daarna EDPS, advies over de ETIAS AIPD, dossier 2021-0640, beschikbaar op

https://edps.europa.eu/system/files/2022-03/22_03_27_formal_consultation_etias_dpia_fr.pdf,

laatst geraadpleegd op 05/07/2023.

II. Onderzoek

4. De bespreking van de ontwerpen is als volgt gestructureerd :

II.1. ETIAS, DOELEINDEN EN TOEPASSELIJKE GEGEVENSBESCHERMINGSREGELS.....	5
II.1.1. Doeleinde van risicopreventie	7
II.1.2. Repressieve doeleinden	11
II.1.3. Andere doelen	12
II.2. SCREENING EN REISAUTORISATIE	14
II.2.1. Formulier ingevuld door de betrokken persoon	15
II.2.2. Geautomatiseerde verwerkingen	16
Geautomatiseerde verwerkingen artikel 20 (algemeen)	16
Geautomatiseerde verwerkingen artikel 23 (SIS bijzonder)	20
Geen hit.....	20
II.2.3. Hit(s) en manuele verwerking	20
Beoordeling van de risico's	21
Beslissing van de E.N.E.	23
Beroepsprocedures	25
Annulerings- en intrekkingsopties	28
II.2.4. Juistheid en bijwerken van de gegevens.....	30
II.3. GEBRUIK VAN ETIAS VOOR REPRESSIEVE DOELEINDEN.....	30
II.3.1. Betrokken autoriteiten	30
II.3.2. Doeleinde en uitbreiding tot inlichtingen- en veiligheidsdiensten	32
II.3.3. Centraal toegangspunt	36
II.4. VERWERKINGSVERANTWOORDELIJKE	37
II.5. SANCTIES SPECIFIEK VOOR DE ETIAS-verordening	40
II.6. DIVERSEN	41
II.6.1. Toezichthoudende autoriteit AGD&A.....	41
II.6.2. Technische instrumenten	41
II.6.3. Mededeling van gegevens aan landen die geen lid zijn van de Unie.....	42

5. **Wat de gegevensbescherming** betreft, valt ETIAS binnen het toepassingsgebied van de **AVG**, Richtlijn **2016/680**³ en **Verordening 2018/1725**⁴. Ontwerpartikel 31 regelt het ontwerp in overeenstemming met de toepasselijke Belgische regels inzake gegevensbescherming. In overeenstemming met de WVG wijst de Autoriteit erop dat zij geen advies uitbrengt over de verwerking van persoonsgegevens door de bevoegde autoriteiten (met inbegrip van politiediensten) als bedoeld in titel 2 van de WVG, waarvoor het Controleorgaan op de politionele gegevens (hierna "**COC**" genoemd) verantwoordelijk is, of door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten als bedoeld in titel 3 van de WVG, waarvoor het Vast Comité voor de inlichtingen- en veiligheidsdiensten verantwoordelijk is. Deze autoriteiten zijn door de aanvrager binnen hun respectieve bevoegdheidsgebieden aangezocht.

6. De **ETIAS-verordening** zelf bevat **een reeks bepalingen die specifiek betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens**: artikel 13 (toegang tot gegevens in ETIAS) ; hoofdstuk XI (artikelen 54 en 55) (bewaren⁵ en wijzigen van gegevens) ; hoofdstuk XII (gegevensbescherming), waarvan artikel 56 de toepassing van de AVG en Richtlijn 2016/680 uitsplitst, artikel 57 die een verwerkingsverantwoordelijke aanwijst en artikel 58 een verwerker, artikel 59 heeft betrekking op de veiligheid van de verwerking, artikel 60 op veiligheidsincidenten, artikel 61 op zelfcontrole, artikel 62 op sancties, Artikel 63 betreft aansprakelijkheid (civielrechtelijk - recht op schadevergoeding), artikel 64 betreft het recht van toegang, artikel 65 beperkt de mededeling van persoonsgegevens aan derde landen of particuliere entiteiten, de artikelen 66 tot en met 68 betreffen het toezicht door de toezichthoudende autoriteiten en hun samenwerking, en de artikelen 69 en 70 voorzien in het bijhouden van registers.

7. Samengevat zijn de voor advies voorgelegde ontwerpen onder meer gebaseerd op een institutionele logica (oprichting van de Belgische nationale ETIAS- eenheid, taakverdeling, enz.) en procedurele logica (organisatie van de toegang, organisatie van een beroepsprocedure in de ontwerpwijziging, enz.)

³ Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad.

⁴ Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG.

Aangezien Europol hierbij betrokken is, moet volledigheidshalve ook Verordening (EU) 2016/794 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 inzake het agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol), ter vervanging en intrekking van Besluiten 2009/371/JBZ, 2009/934/JBZ, 2009/935/JBZ, 2009/936/JBZ en 2009/968/JBZ van de Raad, worden vermeld.

⁵ Het aanvraagdossier wordt bewaard gedurende de geldigheidsduur van de reisautorisatie of tot vijf jaar na de laatste weigering, annulatie of herroeping (behoudens vervroegde annulering, zie artikel 54.1.b) van de ETIAS-verordening). Aanvragers kunnen er ook mee instemmen dat hun dossier wordt bewaard om een nieuwe aanvraag te vergemakkelijken (artikel 54.2, van de ETIAS-verordening). Het aanvraagdossier wordt automatisch verwijderd uit het centrale systeem van ETIAS wanneer de bewaartermijn is verstreken.

8. De ETIAS-verordening en het ontwerp houden duidelijk **een bijzonder** aanzienlijke inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen in. Meer bepaald in die zin dat: de geplande verwerkingen zijn grootschalig zijn⁶, ze een directe impact hebben op de vrijheid van de betrokkenen om binnen de Unie te reizen⁷, ze betrekking hebben op gegevens die gevoelig kunnen zijn en een discriminatierisico⁸ inhouden, ze op de een of andere manier een zekere mate van permanent toezicht op de betrokkenen impliceren⁹, ze tot onderlinge koppeling leiden van verschillende informatiesystemen met verschillende doeleinden¹⁰, en ze gebaseerd zijn op geautomatiseerde verwerking van gegevens (*screening*) die op hun beurt gebaseerd zijn op profilering¹¹.

II.1. ETIAS, DOELEINDEN EN TOEPASSELIJKE GEGEVENSBECHERMINGSREGELS

9. De ETIAS-verordening richt een Europees reisinformatie- en autorisatiesysteem op (hierna « **ETIAS** », voor « *European Travel Information and Authorisation System* »¹²). Wanneer de verordening van kracht wordt, zullen onderdanen van ongeveer zestig derde landen¹³ die geen visum nodig hebben om dertig Europese landen binnen te komen¹⁴, een reisautorisatie moeten aanvragen via ETIAS, die toegankelijk is via een website en een mobiele applicatie en wordt afgegeven na een geautomatiseerde *screening die* wordt georganiseerd door de verordening en deels berust bij de lidstaten.

⁶ Zie de overwegingen 9-10.

⁷ Zie de overwegingen 9-13.

⁸ Zie overweging 50.

⁹ Zie de overwegingen 79-81.

¹⁰ Met name in overweging 15 van zijn advies, wenst de EGPD het volgende « *insister sur le fait que, bien qu'il existe des interactions entre la migration et la sécurité intérieure, il s'agit de deux domaines de l'ordre public différents dont les objectifs et les acteurs principaux sont distincts* ». Zie in dit verband ook de overwegingen 35 en volgende.

¹¹ Zie de overwegingen 35 e.v.

¹² Zie https://travel-europe.europa.eu/etias/what-etias_en, laatst geraadpleegd op 27/06/2023.

¹³ Zie https://travel-europe.europa.eu/etias/who-should-apply_en#who-needs-an-etias-travel-authorisation,

laatst geraadpleegd op 27/06/2023. Artikel 2 van de ETIAS-verordening bepaalt op welke categorieën onderdanen van derde landen zij wel en niet van toepassing is.

¹⁴ d.w.z. de 27 lidstaten, Zwitserland, Liechtenstein en Noorwegen,

zie https://travel-europe.europa.eu/etias/who-should-apply_en#ETIAS-countries, laatst geraadpleegd op 27/06/2023.

10. De ETIAS-verordening¹⁵ beschrijft in detail het normatieve kader voor de werking van ETIAS (en het ETIAS-informatiesysteem¹⁶) op zodanige wijze dat de **Belgische staat weinig speelruimte heeft**. Op Europees niveau wordt ETIAS ontwikkeld en technisch beheerd door het Europees Agentschap voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (hierna genoemd «**u-LISA**») ¹⁷. **De centrale ETIAS-eenheid** (d.w.z. een administratieve eenheid) wordt opgericht binnen het **Europees Grens- en kustwachtagentschap**¹⁸. Krachtens de ETIAS-verordening zijn dit Agentschap en eu-LISA ook verantwoordelijk voor de verwerking van gegevens¹⁹.
11. In het kader van *screening* en reisautorisaties wordt beroep gedaan op **de nationale ETIAS-eenheden** (hierna de "E.N.E." en dit »)²⁰ in bepaalde gevallen wanneer *de* geautomatiseerde screening

¹⁵ Het verleent de Commissie ook de bevoegdheid om gedelegeerde en uitvoeringshandelingen vast te stellen. De volgende teksten kunnen worden aangehaald. Zie met name :

Gedelegeerd besluit (EU) 2019/969 van de Commissie van 22 februari 2019 *betreffende een instrument waarmee aanvragers hun toestemming voor het gedurende een extra bewaringstermijn opslaan van hun aanvraagdossier kunnen geven of intrekken, overeenkomstig artikel 54, lid 2, van Verordening (EU) 2018/1240 van het Europees Parlement en de Raad* ;

Uitvoeringsbesluit (EU) 2021/627 van de Commissie van 15 april 2021 *tot vaststelling van regels betreffende de bijhouden van en de toegang tot de logbestanden in het Europees reisinformatie- en -autorisatiesysteem (Etiás) uit hoofde van Verordening (EU) 2018/1240 van het Europees Parlement en de Raad* ;

Gedelegeerde Verordening (EU) 2021/916 van de Commissie van 12 maart 2021 *tot aanvulling van Verordening (EU) 2018/1240 van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van een Europees reisinformatie- en -autorisatiesysteem (Etiás) wat betreft de vooraf vastgestelde lijst van beroepsgroepen die in het aanvraagformulier wordt gebruikt* ;

Uitvoeringsbesluit (EU) 2021/1028 van de Commissie van 21 juni 2021 *tot vaststelling van maatregelen voor de toepassing van Verordening (EU) 2018/1240 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de toegang tot en de wijziging, het wissen en vervoegd wissen van gegevens in het centrale Etiás-systeem* ;

Uitvoeringsverordening (EU) 2022/1380 van de Commissie van 8 augustus 2022 *tot vaststelling van de regels en voorwaarden inzake verificatiezoekopdrachten van vervoerders, bepalingen inzake gegevensbescherming en — beveiliging voor het authenticatiesysteem voor vervoerders alsook vangnetprocedures in geval van technische onmogelijkheid, en tot intrekking van Uitvoeringsverordening (EU) 2021/1217* ;

Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/102 van de Commissie van 25 januari 2022 *tot vaststelling van formulieren voor weigering, nietigverklaring of intrekking van een reisautorisatie, hierna « het uitvoeringsbesluit 2022/102 »* ;

Gedelegeerd besluit (EU) 2022/1612 van de Commissie van 16 februari 2022 van 16 februari 2022 *tot vaststelling van de inhoud en de vorm van de vooraf vastgestelde lijst van opties die moet worden gebruikt om aanvullende informatie of documentatie te verzoeken overeenkomstig artikel 27, lid 3, van Verordening (EU) 2018/1240 van het Europees Parlement en de Raad* ;

Commission Delegated Decision of 10.12.2020 *supplementing Regulation (EU) 2018/1240 of the European Parliament and of the Council establishing a European Travel Information and Authorisation System (ETIAS) as regards flagging* ;

Commission Delegated Decision of 23.11.2021 *on further defining security, illegal immigration or high epidemic risk, C(2021) 4981 final* ;

Commission Delegated Decision of 27.3.2023 *supplementing Regulation (EU) 2018/1240 of the European Parliament and of the Council, as regards specifying the conditions for the correspondence between the data present in a record, alert or file of the other EU information systems consulted and an ETIAS application file, C(2023) 950 final* ;

¹⁶ Zie de artikelen 5 en 6 van de ETIAS-verordening, waarin wordt omschreven wat ETIAS is en wat de technische architectuur van het ETIAS-informatiesysteem is. ETIAS bevat met name « *een op gemeenschappelijke technische specificaties gebaseerde en voor alle lidstaten identieke nationale uniforme interface (NUI) in elke lidstaat, waarmee een beveiligde aansluiting tussen het centrale Etiás-systeem en de nationale grensinfrastructuur en de in artikel 50, lid 2, bedoelde centrale toegangspunten in de lidstaten tot stand kan worden gebracht* » (vet toegevoegd door de Autoriteit) (artikel 6.2.b) van de ETIAS-verordening).

¹⁷ Zie artikel 6 van de ETIAS-verordening. Zie ook de verantwoordelijkheden als vastgesteld in de artikelen 73 en 74 van de ETIAS-verordening.

¹⁸ Zie artikel 7 van de ETIAS-verordening. Zie ook de verantwoordelijkheden als vastgesteld in artikel 75 van de ETIAS-verordening.

¹⁹ Zie artikel 57 van de ETIAS-verordening. Zie de overwegingen 102 en volgende.

²⁰ Artikel 8 van de ETIAS-verordening.

een "manuele" verwerking vereist²¹. Het ontwerp creëert de Belgische E.N.E. **binnen het Nationaal Crisiscentrum, « hierna NCC »**)²².

12. ETIAS streeft een aantal doelen²³ na die kunnen worden samengevat in drie grote doelstellingsgroepen, waarvan de eerste twee de het zwaartepunt vormen van de opmerkingen in dit advies.

II.1.1. Doeleinde van risicopreventie

13. In de eerste plaats heeft ETIAS tot doel bepaalde risico's in verband met de binnenkomst van de betrokken personen op Europees grondgebied te voorkomen : een **VEILIGHEIDSRISICO**²⁴, een risico op **ILLEGALE IMMIGRATIE**²⁵ en een **HOOG EPIDEMIOLOGISCH RISICO**²⁶. Het doel is om risico's te voorkomen.
14. De **AVG** is van toepassing op de verwerking door de **nationale eenheden van ETIAS** « *die de **aanvragen voor een reisautorisatie van de betrokkenen** beoordelen* »²⁷ (vet toegevoegd en onderstreept door de Autoriteit).
15. Maar « *wanneer de verwerking van persoonsgegevens door de nationale Etias-eenheden, wordt uitgevoerd door de **bevoegde autoriteiten** die **de aanvragen beoordelen** met het oog op het **voorkomen, of opsporen van terroristische misdrijven of van andere ernstige strafbare feiten, of onderzoeken ter zake, is Richtlijn (EU) 2016/680 van toepassing** »²⁸ (vet toegevoegd en onderstreept door de Autoriteit).*
16. « *Wanneer de nationale Etias-eenheid **beslist** over de afgifte, weigering, intrekking of nietigverklaring van een reisautorisatie*», (vet toegevoegd en onderstreept door de Autoriteit), is de **AVG** van toepassing²⁹.

²¹ Artikel 76 van de ETIAS-verordening bepaalt de verantwoordelijkheden die op de Lidstaten rusten.

²² Artikel 4 van het ontwerp.

²³ Artikel 4 van de ETIAS-verordening bepaalt in het bijzonder het doel van de Verordening.

²⁴ Artikel 3.1.6 van de ETIAS-verordening definieert dit als « *het risico van een dreiging voor de openbare orde, de interne veiligheid of de internationale betrekkingen van een van de lidstaten* ».

²⁵ Artikel 3.1.7 van de ETIAS-verordening definieert dit als « *het risico dat een onderdaan van een derde land niet voldoet aan de voorwaarden voor toegang en verblijf als bepaald in artikel 6 van Verordening (EU) 2016/399* ».

²⁶ Artikel 3.1.8. van de ETIAS-verordening definieert dit als « *elke potentieel epidemische ziekte als omschreven in de internationale gezondheids regelingen van de Wereldgezondheidsorganisatie of het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC) en andere infectieziekten of besmettelijke parasitaire ziekten indien voor die ziekten voorzien is in beschermende regelingen die van toepassing zijn op de onderdanen van de lidstaten* ».

²⁷ Artikel 56, 2, 1ste lid van de ETIAS-verordening.

²⁸ Artikel 56, 2, 2de lid van de ETIAS-verordening.

²⁹ Artikel 56, 2, 3de lid van de ETIAS-verordening.

17. En met betrekking tot de **toezichthoudende autoriteit**, bepaalt de verordening in het algemeen het volgende «*elke lidstaat zorgt ervoor dat de overeenkomstig artikel 51, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679 ingestelde toezichthoudende autoriteit onafhankelijk toezicht houdt op de rechtmatigheid van de verwerking van persoonsgegevens uit hoofde van deze verordening door de betrokken lidstaat, met inbegrip van de doorgifte van die gegevens naar en vanuit Etias*» (onderstreept door de Autoriteit)³⁰. De ETIAS-verordening verwijst alleen naar de in artikel 41 van Richtlijn 2016/680 bedoelde toezichthoudende autoriteit in artikel 65 (betreffende de mededeling aan derde landen van gegevens³¹) en betreffende het gebruik van ETIAS voor repressieve doeleinden³². Met andere woorden, **de Autoriteit concludeert dat de krachtens de AVG aangewezen toezichthoudende autoriteit ook bevoegd moet zijn voor de risicobeoordeling, hoewel die beoordeling onderworpen is aan Richtlijn 2016/680³³.**
18. Het ontwerp verdeelt de bevoegdheden, inzake risicopreventie door ETIAS, tussen twee verschillende afdelingen van de Belgische E.N.E.³⁴ :
- De **sectie van de Dienst Vreemdelingenzaken** (hierna «**sectie DVZ**») ³⁵ die bevoegd is voor de risico's van illegale immigratie ;
 - En de **sectie van het Nationaal Crisiscentrum** (hierna «**sectie NCC**») ³⁶, dat bevoegd is voor de andere risico's (meer bepaald, het veiligheidsrisico en het hoge epidemiologisch risico)³⁷.
19. Gelet op wat zojuist is gezegd, kan artikel 31, §2, van het ontwerp voorzien in de toepassing van titel 2 van de WVG op «*de beoordeling van veiligheidsrisico's*», **mits de Gegevensbeschermingsautoriteit in dit verband de bevoegde toezichthoudende autoriteit is, , behalve wat betreft de bevoegdheid van het COC met betrekking tot politiediensten**, aangezien het COC ook is aangewezen als toezichthoudende autoriteit krachtens de AVG³⁸.

³⁰ Artikel 66.1, van de ETIAS-verordening .

³¹ Zie in dit verband de overwegingen 115-116.

³² Overwegingen 28 en volgende.

³³ Dit kan worden gerelativeerd aan de hand van de mogelijkheid die artikel 41.3 van Richtlijn 2016/680 de lidstaten biedt om een krachtens de AVG opgerichte toezichthoudende autoriteit aan te wijzen als toezichthoudende autoriteit voor de toepassing van deze richtlijn.

³⁴ Het gaat meer bepaald over de verwerking *van de hits*, zie hierover de overwegingen 42-58. Artikel 5, §1 van het ontwerp.

³⁵ Artikel 26 van het ontwerp bepaalt de samenstelling ervan.

³⁶ De artikelen 6 tot 10 van het ontwerp bepaalt de samenstelling ervan.

³⁷ Deze bevat een verbindingsofficier van de Dienst Vreemdelingenzaken, artikel 6, 3°, van het ontwerp, die onder het gezag staat van het hoofd van de sectie DVZ van de E.N.E. Deze opdracht wordt omschreven in artikel 30 van het ontwerp.

³⁸ Artikel 4 § 2, 4de lid van de WOG stelt :

« *De competenties, taken en bevoegdheden als toezichthoudende autoriteit voorzien door de Verordening 2016/79 worden, ten aanzien van de politiediensten in de zin van artikel 2,2°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde*

20. Ook moet worden benadrukt dat het opstellen van de **ETIAS-observatielijst deel uitmaakt van de risicopreventiedoelstelling**³⁹. Dit is een lijst met informatie die door Europol of de lidstaten is ingevoerd op basis van informatie over **terroristische misdrijven of andere ernstige strafbare feiten** - dit omvat ook verdachte personen^{40, 41}. Deze lijst wordt automatisch verwerkt in het kader van de *screening* die is opgezet krachtens de ETIAS-verordening⁴².
21. **In dit verband, moet artikel 21 van het ontwerp worden aangepast in die zin dat het verwijst naar de repressieve doeleinden van ETIAS in plaats van het doel om veiligheidsrisico's te voorkomen. Hoewel de ETIAS-verordening op dit punt⁴³ niet kristalhelder is, is de Autoriteit van mening dat de aanvrager er in het algemeen van uit kan gaan dat de bijdrage aan de ETIAS-observatielijst bijdraagt aan de beoordeling van aanvragen met betrekking tot veiligheidsrisico's en derhalve, onderworpen kan zijn aan de regels tot omzetting van Richtlijn 2016/680⁴⁴, met dien verstande dat, zoals zojuist is opgemerkt, de Gegevensbeschermingsautoriteit de toezichthoudende autoriteit is als bedoeld in de ETIAS-verordening, uitgezonderd voor de politiediensten. Met andere woorden, **artikel 21 van het ontwerp kan voorzien in de toepassing van titel 2 van de WVG «met het oog op het beheer van de ETIAS-observatielijst», op voorwaarde dat de Gegevensbeschermingsautoriteit de bevoegde toezichthoudende autoriteit is, behalve voor politiediensten.****
22. Ten slotte moet worden gezegd dat, hoewel de Autoriteit op grond van het Belgische positieve recht in beginsel niet bevoegd is om zich uit te spreken over de regels voor de verwerking van gegevens waarvoor **de inlichtingen- en veiligheidsdiensten** verantwoordelijk zijn, het ontwerp deze diensten in de ETIAS-verordening wil opnemen door hen de bevoegdheid te geven aanvragen op veiligheidsrisico's te beoordelen. **Zonder aanpassing van de Belgische wet zou de Gegevensbeschermingsautoriteit op basis van haar residuele bevoegdheid⁴⁵, bevoegd zijn ten aanzien van gedetacheerde leden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten in het kader van de uit te voeren risicoanalyse** (in uitvoering van de gegevensbeschermingsregels van titel 2 van de WVG).

politie gestructureerd op twee niveaus, uitgeoefend door het Controleorgaan op de politionele informatie bedoeld in artikel 44/6, § 1, van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt ».

³⁹ Zie artikel 20, 4 van de ETIAS-verordening.

⁴⁰ Artikel 34, 3 van de ETIAS-verordening. De artikelen 34,3 en 35 van de ETIAS-verordening bepalen de **verantwoordelijkheden van de Lidstaten** (en Europol) ter zake.

⁴¹ Zie artikel 34,2 van de ETIAS-verordening en voetnoot 52. Artikel 34, 2 van de ETIAS-verordening omschrijft de gegevens die in de lijst worden opgenomen (de naam, andere namen zoals eventuele pseudoniemen, e-mailadres, IP-adres, voornamen, nationaliteit, enz.).

⁴² Zie overweging 45 en volgende.

⁴³ Artikel 56, 2 is niet rechtstreeks gericht op het bijdragen aan de observatielijst.

⁴⁴ Zie artikel 31, § 2 van het ontwerp, dat titel 2 van de WVG toepasbaar maakt.

⁴⁵ Zie artikel 4, § 2, 2de lid van de WOG.

23. **In dit verband betwijfelt de Autoriteit of de ETIAS-verordening zou toestaan dat een deel van de gegevensverwerking waarop zij van toepassing is, wordt voorgelegd aan een toezichthoudende autoriteit die niet zou worden aangewezen bij de tenuitvoerlegging van de AVG of bij de omzetting van Richtlijn 2016/680, d.w.z. een autoriteit buiten de werkingssfeer van de Europese wetgeving.** Het doel van het ontwerp is om inlichtingen- en veiligheidsdiensten in staat te stellen in te grijpen in zaken die onder de bevoegdheid van de bevoegde autoriteiten vallen in de zin van Titel 2 van de WVG en Richtlijn 2016/680 - d.w.z. een **ander doel** dan het doel dat hun uitsluiting van de Europese wetgeving in het algemeen rechtvaardigt⁴⁶. Welnu, artikel 42 van het ontwerp, dat in titel 3 van de WVG een nieuwe ondertitel 5 *bis* invoegt met als titel «*Bescherming van natuurlijke personen in verband met bepaalde verwerkingen van persoonsgegevens door de sectie van het Nationaal Crisiscentrum van de ETIAS Nationale Eenheid*», kent echter een bevoegdheid toe aan het Vast Comité I bedoeld in artikel 95 van de WVG, een autoriteit die naar Belgisch recht niet is aangewezen op grond van de voornoemde Europese regels inzake gegevensbescherming.
24. In deze omstandigheden lijkt **de Autoriteit te kunnen concluderen dat uit het bovenstaande** (in het bijzonder met betrekking tot de door de ETIAS-verordening⁴⁷) **aangewezen toezichthoudende autoriteit) juridisch volgt dat de Gegevensbeschermingsautoriteit moet worden aangewezen als toezichthoudende autoriteit** op dit gebied (risicobeoordeling, met inbegrip van de ETIAS-observatielijst) - onverminderd de latere opmerkingen met betrekking tot de door inlichtingen- en veiligheidsdiensten nagestreefde doeleinden⁴⁸. En dit, **tenzij de Belgische wetgever**, op dezelfde manier als hij heeft gedaan voor de politiediensten, **het Comité I aanwijst als de bevoegde Belgische autoriteit in toepassing van de AVG, voor de inlichtingen- en veiligheidsdiensten** (momenteel de verantwoordelijkheid van de Gegevensbeschermingsautoriteit), **wanneer hun gegevensverwerking binnen de werkingssfeer van de AVG valt**⁴⁹.
25. **De regels waaraan de inlichtingen- en veiligheidsdiensten volgens het ontwerp op dit gebied onderworpen zouden zijn, roepen ook vragen op.** Krachtens artikel 184/2 in ontwerp van de WVG (dat wordt ingevoegd door artikel 42 van het ontwerp), is deze van toepassing «*op de verwerking van persoonsgegevens van de gedetacheerden van de [VSSE] en de [ADIV] binnen de*

⁴⁶ Het ontwerp wil zelfs verder gaan, op een twijfelachtige manier, zie de overwegingen 95 e.v.

⁴⁷ Zie overweging 17.

⁴⁸ Zie de overwegingen 95-97.

⁴⁹ Ter herinnering: artikel 73 van de WVG bepaalt dat : «*Deze ondertitel is van toepassing op elke verwerking van persoonsgegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en hun verwerkers, uitgevoerd in het kader van de opdrachten van deze diensten als bedoeld in artikelen 7 en 11 van de wet van 30 november 1998 alsook door of krachtens bijzondere wetten*». In wezen zijn de inlichtingen- en veiligheidsdiensten bij het uitvoeren van hun nationale veiligheidstaken onderworpen aan de Belgische regels inzake gegevensbescherming die niet voortvloeien uit de wetgeving van de Europese Unie. In dit kader is het Comité I de bevoegde toezichthoudende autoriteit, in overeenstemming met artikel 95 van de WVG.

sectie van het Nationaal Crisiscentrum van de E.N.E.», in het kader van de doeleinden bedoeld in artikel 14, § 1, 3° van het ontwerp, namelijk de raadpleging van ETIAS *voor repressieve doeleinden*. Om te beginnen merkt de Autoriteit op dat artikel 31, § 3, van het ontwerp en artikel 184/2, van de WVG zodanig moeten worden geherformuleerd dat de verwerkingsactiviteiten van gedetacheerde leden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten *wanneer zij risicobeoordelingen voor de NCC-sectie uitvoeren*, ook duidelijk worden geregeld.

26. Meer fundamenteel is de Autoriteit echter, gelet op wat zojuist is gezegd⁵⁰ en op artikel 66, 2, van de ETIAS-verordening⁵¹, van mening dat **titel 2 van de WVG in beginsel mutatis mutandis van toepassing moet zijn, en niet een andere titel die voorziet in beperkte voorschriften *sui generis* voor de verwerking van persoonsgegevens**. Uit de ETIAS-verordening blijkt duidelijk dat de gegevensverwerking die op grond daarvan wordt verricht, moet voldoen aan de AVG of aan Richtlijn 2016/680. Overeenkomstig artikel 56, 2, tweede lid, van de ETIAS-verordening is dit laatste van toepassing op de veiligheidsrisicobeoordeling.
27. **Concluderend kunnen bovenstaande redeneringen als volgt worden samengevat met betrekking tot inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Als de Belgische staat het Europese ETIAS-systeem wil uitbreiden tot zijn inlichtingen- en veiligheidsdiensten wanneer zij optreden voor de doeleinden van ETIAS, moet hij hen onderwerpen aan de toepasselijke Europese gegevensbeschermingsregels voor deze doeleinden, aangezien zij in dat geval optreden als bevoegde autoriteiten in de zin van Richtlijn 2016/680.** Enerzijds moet de activiteit van inlichtingendiensten op dit gebied *mutatis mutandis* worden onderworpen aan de regels van het Belgische recht tot omzetting van deze richtlijn (titel 2 van het WVG), aangezien risicobeoordeling (met inbegrip van de bijdrage aan de observatielijst) onderworpen is aan Richtlijn 2016/680 wanneer zij wordt uitgevoerd door de bevoegde autoriteiten. Met betrekking tot de bevoegde toezichthoudende autoriteit vereist de ETIAS-verordening dat dit de autoriteit is die is aangewezen in uitvoering van de AVG, wat voor deze diensten alleen de Gegevensbeschermingsautoriteit kan zijn. Tenzij de Belgische wetgever, op dezelfde manier als hij heeft gedaan voor de politiediensten, Comité I aanwijst als de Belgische bevoegde autoriteit zoals bedoeld in de AVG voor de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, wanneer hun gegevensverwerking binnen het toepassingsgebied van de AVG valt⁵².

II.1.2. Repressieve doeleinden

⁵⁰ Overwegingen 22-23.

⁵¹ Zie overweging 29.

⁵² Zie voetnoot 48.

28. Zoals aangekondigd, draagt ETIAS bij aan het voorkomen, opsporen en onderzoeken van terroristische misdrijven en andere ernstige strafbare feiten - hetzij de "**repressieve doeleinden**" van ETIAS⁵³.
29. De gegevensverwerking die in deze context wordt uitgevoerd, is onderworpen aan **Richtlijn 2016/680**⁵⁴. Elke Lidstaat zorgt ervoor dat «*de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen die overeenkomstig Richtlijn (EU) 2016/680 in het nationale recht zijn vastgesteld, ook gelden voor de toegang tot Etias door zijn nationale autoriteiten in overeenstemming met hoofdstuk X van deze verordening, mede met betrekking tot de rechten van de personen tot wier gegevens aldus toegang wordt verkregen*»⁵⁵.
30. En de krachtens artikel 41, 1, van Richtlijn 2016/680 aangewezen **toezichthoudende autoriteit** is bevoegd ter zake⁵⁶.
31. Nogmaals, wat betreft de rol die **inlichtingen- en veiligheidsdiensten**⁵⁷ op dit gebied zouden kunnen spelen, moeten deze diensten, zoals zojuist *mutatis mutandis* is opgemerkt, overeenkomstig de ETIAS-verordening worden onderworpen aan de regels van titel 2 van de WVG. Het is dan aan het ontwerp om ofwel het COC ofwel de Gegevensbeschermingsautoriteit als toezichthoudende autoriteit aan te wijzen. **Opdat Comité I de bevoegde toezichthoudende autoriteit op dit gebied zou zijn, zou de Belgische wetgever het moeten aanwijzen als de bevoegde autoriteit ten aanzien van inlichtingen- en veiligheidsdiensten wanneer zij optreden als bevoegde autoriteit in de zin van Richtlijn 2016/680 en ter uitvoering van artikel 41 daarvan**⁵⁸. De ETIAS-verordening lijkt geen speelruimte te laten om andere toepasselijke regels en bevoegde toezichthoudende autoriteit toepasselijk te maken dan die welke voortvloeien uit de tenuitvoerlegging van Richtlijn 2016/680.

II.1.3. Andere doeleinden

32. ETIAS zal ook worden gebruikt door vervoersbedrijven⁵⁹, bevoegde grensautoriteiten⁶⁰ en immigratiediensten⁶¹ om te controleren of de betrokken personen over de vereiste reisautorisatie beschikken - **met als doel DE TOEGANG TOT HET GRONDGEBIED TE CONTROLEREN**.

⁵³ Zie Hoofdstuk X van de ETIAS-verordening (artikels 50 e.v.). Zie de overwegingen 84 e.v.

⁵⁴ Artikel 56, 3 van de ETIAS-verordening.

⁵⁵ Artikel 66, 2 van de ETIAS-verordening (EG) .

⁵⁶ Artikel 66, 3 van de ETIAS-verordening.

⁵⁷ Zie overweging 96..

⁵⁸ Zie ook overweging 27..

⁵⁹ Zie Hoofdstuk VII van de ETIAS-verordening (artikelen 45 e.v.).

⁶⁰ Zie Hoofdstuk VIII van de ETIAS-verordening (artikelen 47 e.v.).

⁶¹ Zie Hoofdstuk X van de ETIAS-verordening (artikels 49).

33. De verwerking van persoonsgegevens voor dit doel door deze overheidsinstanties is onderworpen aan de **AVG**⁶².
34. Tot slot draagt ETIAS bij aan de doelstellingen van drie andere Europese informatiesystemen - **ONDERSTEUNINGSDOELEINDE**. Ten eerste ondersteunt het de **doelstellingen van het Schengeninformatiesysteem** (hierna «**het SIS**»)⁶³ genoemd) met betrekking tot bepaalde signaleringen van betrokkenen. Ten tweede ondersteunt het de doelstellingen van het «*Entry/Exit System*» hierna **EES** »)⁶⁴ (een geautomatiseerd EES-proces raadpleegt ETIAS om het inreis-/uitreisformulier of het weigeringsformulier aan te maken of bij te werken⁶⁵). Ten derde draagt het, in combinatie met andere informatiesystemen, bij aan de correcte identificatie van individuen, in relatie tot « *Common Identity Repository* », hierna « **CIR** »)⁶⁶.

⁶² Artikel 56, 2, 1ste lid van de ETIAS-verordening.

⁶³ Zie de volgende Europese verordeningen:

Verordening (EU) 2018/2018 van het Europees Parlement en de Raad van 28 november 2018 *betreffende het gebruik van het Schengeninformatiesysteem voor de terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen* ;

Verordening (EU) 2018/1861 van het Europees Parlement en de Raad van 28 november 2018 *betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem (SIS) op het gebied van grenscontroles, tot wijziging van de Overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen en tot wijziging en intrekking van Verordening (EG) nr. 1987/2006* ;

Verordening (EU) 2018/1862 van het Europees Parlement en de Raad van 28 november 2018 *betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem (SIS) op het gebied van politie en justitie samenwerking in strafzaken, tot wijziging en intrekking van Besluit 2007/533/JBZ van de Raad en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1986/2006 van het Europees Parlement en de Raad en Besluit 2010/261/EU van de Commissie*.

Volgens artikel 4, e) van de ETIAS-verordening, het betreft deze **signaleringen**: «*de SIS-doelstellingen ondersteunen die betrekking hebben op signaleringen van onderdanen van derde landen aan wie de inreis en het verblijf is geweigerd, signaleringen van personen die met het oog op aanhouding ten behoeve van overlevering of uitlevering worden gezocht, signaleringen van vermiste personen, signaleringen van personen die worden gezocht met het oog op hun medewerking in het kader van een gerechtelijke procedure, signaleringen van personen die discreet of gericht moeten worden gecontroleerd en signaleringen van onderdanen van derde landen jegens wie een terugkeerbesluit is uitgevaardigd* ».

Over **SIS**, zie : https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen-borders-and-visa/schengen-information-system/what-sis-and-how-does-it-work_en, laatst bekeken op 27/06/2023.

Zie het **advies van de Autoriteit** van 1 juli 2022 *over een voorontwerp van wet betreffende de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem (SIS) op het gebied van politie en justitie samenwerking in strafzaken, op het gebied van grenscontroles en voor de terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen [SIS-wet] (CO-A-2022-125)*.

Advies **nr. 7/2017 van het EDPB** *over het nieuwe rechtskader van het Schengeninformatiesysteem, 2 mei 2017*.

⁶⁴ Zie de verordening (EU) 2017/2226 van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2017 *tot instelling van een inreis-uitreissysteem (EES) voor de registratie van inreis- en uitreisgegevens en van gegevens over weigering van toegang ten aanzien van onderdanen van derde landen die de buitengrenzen overschrijden en tot vaststelling van de voorwaarden voor toegang tot het EES voor rechtshandavingsdoeleinden en tot wijziging van de overeenkomst ter uitvoering van het te Schengen gesloten akkoord en Verordeningen (EG) nr. 767/2008 en (EU) nr. 1077/2011*.

Zie het **advies van de Autoriteit 122/2022** van 1 juli 2022 *met betrekking tot een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wat betreft het inreis-uitreissysteem (CO-A-2022-138)*.

⁶⁵ Artikel 11 van de ETIAS-verordening. Zie ook artikel 11 *quater* van de ETIAS-verordening (intrekking van een reisautorisatie door de aanvrager).

⁶⁶ Het betreft het register als vastgesteld in artikel 17.1 van de verordening (EU) 2019/817 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2019 *tot vaststelling van een kader voor interoperabiliteit tussen de Unie-informatiesystemen op het gebied van grenzen en visa en tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 en (EU) 2018/1861 van het Europees Parlement en de Raad, Beschikking 2004/512/EG van de Raad en Besluit 2008/633/JBZ van de Raad* (hierna de **interoperabiliteit-verordening** »).

Zie **EPDS, advies 4/2018** *sur les propositions de deux règlements portant établissement d'un cadre pour l'interopérabilité des systèmes d'information à grande échelle de l'UE*, 16 april 2018.

Volgens artikel 17, 1 van de interoperabiliteit-verordening:

« *Er wordt een gemeenschappelijk identiteitsregister (common identity repository - CIR) ingesteld, waarin voor elke in het EES, VIS, Etias, Eurodac of ECRIS-TCN geregistreeerde persoon een afzonderlijk bestand met de in artikel 18 bedoelde gegevens wordt aangelegd, met als doel de correcte identificatie van in het EES, VIS, Etias, Eurodac of ECRIS-TCN geregistreeerde*

II.2. SCREENING EN REISAUTORISATIE

35. De ETIAS-verordening stelt een geautomatiseerd screeningproces in dat tot doel heeft een reisautorisatie af te geven of te weigeren.
36. Als onderdeel van zijn werking en om geautomatiseerde controles mogelijk te maken, is het ETIAS-informatiesysteem interoperabel met vijf andere EU-informatiesystemen, namelijk : de reeds genoemde systemen **SIS** en **EES**, het visuminformatiesysteem (hierna «**VIS** »)⁶⁷, **Eurodac**⁶⁸»

personen te vergemakkelijken en te bevorderen overeenkomstig artikel 20, de werking van de MID te ondersteunen overeenkomstig artikel 21 en de toegang van aangewezen autoriteiten en Europol tot het EES, VIS, ETIAS en Eurodac te vergemakkelijken en te stroomlijnen wanneer dat nodig is voor de preventie, de opsporing of het onderzoek van terroristische misdrijven of andere ernstige strafbare feiten overeenkomstig artikel 22» (onderstreept door de Autoriteit).

De **CIR** bestaat uit een centrale infrastructuur die in de plaats komt van de centrale systemen van respectievelijk het EES, VIS, Etias, Eurodac en ECRIS-TCN, voor zover de in artikel 18 bedoelde gegevens in deze centrale infrastructuur worden opgeslagen. Het voornoemd artikel 18, 1 bepaalt het volgende:

« 1. In het CIR worden de volgende gegevens – logisch gescheiden – opgeslagen per informatiesysteem waaruit de gegevens afkomstig zijn:

- a) de gegevens bedoeld in artikel 16, lid 1, onder a) tot en met d), artikel 17, lid 1, onder a), b) en c) en artikel 18, leden 1 en 2, van Verordening (EU) 2017/2226 [(de EES-verordening)];
- b) de gegevens bedoeld in artikel 9, punt 4, onder a) tot en met c), en de punten 5 en 6 van Verordening (EG) nr. 767/2008 [(de VIS-verordening)];
- c) de gegevens bedoeld in artikel 17, lid 2, onder a) tot en met e), van Verordening (EU) 2018/1240 [(de ETIAS-verordening)]

Artikel 6, 2 bis van de ETIAS-verordening betreft de technische infrastructuur van het ETIAS-informatiesysteem en bepaalt «*Het CIR bevat de identiteitsgegevens en reisdocumentgegevens. De overige gegevens worden opgeslagen in het centrale systeem* ».

Deze persoonsgegevens zijn de volgende: achternaam (familienaam), voorna(a)m(en) (bijnamen), naam bij geboorte; geboortedatum, geboorteplaats, geslacht, huidige nationaliteit; geboorteland, voorna(a)m(en) van de ouders van de aanvrager ; andere namen (pseudoniem(en), artiestennaam/-namen, gebruikelijke naam/namen), indien van toepassing ; andere nationaliteiten, indien van toepassing; type reisdocument, nummer en land van uitgifte van dit document ; datum van uitgifte van het reisdocument en vervaldatum van de geldigheid ervan.

Het CIR bevat ook **gegevens uit het persoonsdossier van onderdanen van derde landen die zijn vrijgesteld van de visumplicht** en die zijn aangemaakt door de grensautoriteit (de grenswacht die naar nationaal recht verantwoordelijk is voor het uitvoeren van grenscontroles in de zin van artikel 2, punt 11, van Verordening (EU) 2016/399) en waarnaar wordt verwezen in artikel 17 van de EES-verordening, waaronder de gezichtsopname en vingerafdrukgegevens van de rechterhand.

⁶⁷ Zie Verordening (EG) nr. 767/2008 van 9 juli 2008 *betreffende het Visuminformatiesysteem (VIS) en de uitwisseling tussen de lidstaten van gegevens op het gebied van visa voor kort verblijf (VIS-verordening).*

Onder andere met betrekking tot **VIS**, « *The Visa Information System (VIS) allows Schengen States to exchange visa data. VIS connects consulates in non-EU countries and all external border crossing points of Schengen States. It processes data and decisions relating to applications for short-stay visas to visit, or to transit through, the Schengen Area.*

The system helps avoid 'visa shopping', supports documenting and prevents irregular migration. It can perform biometric matching, primarily of fingerprints, for identification and verification purposes and assists the authorities protecting the internal security of Member States », zie <https://www.eulisa.europa.eu/Activities/Large-Scale-IT-Systems/Vis>, laatst geraadpleegd op 27/06/2023.

⁶⁸ Zie Verordening (EU) nr. 603/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 *betreffende de instelling van „Eurodac“ voor de vergelijking van vingerafdrukken ten behoeve van een doeltreffende toepassing van Verordening (EU) nr. 604/2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend en betreffende verzoeken van rechtshandhavingsinstanties van de lidstaten en Europol om vergelijkingen van Eurodac-gegevens ten behoeve van rechtshandhaving, en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1077/2011 tot oprichting van een Europees Agentschap voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht.*

Met name, **Eurodac** « *is a large-scale IT system that helps with the management of European asylum applications since 2003, by storing and processing the digitalized fingerprints of asylum seekers and irregular migrants who have entered a European*

genoemd) en het Europees Strafregister Informatiesysteem voor onderdanen van derde landen (hetzij « *European Criminal Records Information System - Third Country Nationals* », hierna genoemd «**ECRIS-TCN** »)⁶⁹.

37. Het ETIAS-systeem voert ook geautomatiseerde controles uit door **Europol-gegevens op te vragen**⁷⁰.
38. Het centrale ETIAS-systeem raadpleegt ook **twee databanken van Interpol**⁷¹: namelijk, de Gegevensbank gestolen en verloren reisdocumenten (hetzij « *Stolen and Lost Travel Documents Database* », hierna « **SLTD** »)⁷² en de Gegevensbank reisdocumenten vergezeld van berichten (hetzij « *Travel Documents Associated With Notices* », hierna « **TDAWN** »).
39. Het geautomatiseerde screeningsproces werkt als volgt.

II.2.1. Formulier ingevuld door de betrokken persoon

40. De aanvrager, de betrokkene, moet **elektronisch een formulier invullen** met een reeks persoonsgegevens (naam, geboortenaam, voornamen, nationaliteit, opleiding, voornamen van de ouders, beroep uit een vooraf opgestelde lijst, antwoorden op vragen over met name strafrechtelijke

country. In this way, the system helps to identify new asylum applications against those already registered in the database », <https://www.eulisa.europa.eu/Activities/Large-Scale-It-Systems/Eurodac>, dernièrement consulté le 27/06/2023.

⁶⁹ Verordening (EU) 2019/816 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 *tot invoering van een gecentraliseerd systeem voor de vaststelling welke lidstaten over informatie beschikken inzake veroordelingen van onderdanen van derde landen en staatlozen (Ecris-TCN) ter aanvulling van het Europees Strafregisterinformatiesysteem en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1726*.

Aangaande **ECRIS-TCN**, met name, « *The European Criminal Records Information System (ECRIS), operational since April 2012, provides an electronic exchange of criminal record information on a decentralised basis between Member States. It allows Member State's criminal records authorities to obtain complete information on previous convictions of EU nationals from the Member State of that person's nationality. ECRIS-TCN, once set up, will be a centralised system that allows Member State's authorities to identify which other Member States hold criminal records on the third country nationals or stateless persons being checked, so that they can then use the existing ECRIS system to address requests for conviction information only to the identified Member States* », zie <https://www.eulisa.europa.eu/Activities/Large-Scale-It-Systems/Ecris-Tcn>, laatst geraadpleegd op 27/06/2023.

⁷⁰ Als volgt gedefinieerd in artikel 3, 1, 17 van de ETIAS-verordening « *persoonsgegevens die door Europol worden verwerkt voor het in artikel 18, lid 2, onder a), van Verordening (EU) 2016/794 vermelde doel* » van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 *betreffende het Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol) en tot vervanging en intrekking van de Besluiten 2009/371/JBZ, 2009/934/JBZ, 2009/935/JBZ, 2009/936/JBZ en 2009/968/JBZ van de Raad*. Deze bepaling verwijst naar het doel van de gegevensverwerking door Europol, namelijk het uitvoeren van :

« *het uitvoeren van kruiscontroles om connecties op te sporen of andere relevante verbanden met betrekking tot:*

i) personen die worden verdacht van het plegen van of deelnemen aan een strafbaar feit dat onder de bevoegdheid van Europol valt, of die voor een dergelijk strafbaar feit veroordeeld zijn;

personen ten aanzien van wie er feitelijke aanwijzingen zijn of een redelijk vermoeden bestaat dat zij strafbare feiten zullen plegen die onder de bevoegdheid van Europol vallen ».

⁷¹ Zie artikel 12 van de ETIAS-verordening.

⁷² Zie <https://www.interpol.int/How-we-work/Databases/SLTD-database-travel-and-identity-documents>,

laatst geraadpleegd op 27/06/2023.

veroordelingen voor een reeks terroristische misdrijven of misdrijven die in de bijlage zijn opgenomen, enz.⁷³; het systeem verzamelt ook het IP-adres dat de aanvrager gebruikt).

41. In dit verband merkt de Autoriteit terloops op dat in de memorie van toelichting bij het ontwerp wordt bevestigd dat **ETIAS informatie over betrokkenen verzamelt die niet vereist is voor visumaanvragen**⁷⁴. In het algemeen roept dit vragen op over het gelijkheidsbeginsel, dat echter voortvloeit uit de ETIAS-verordening zelf⁷⁵.

II.2.2. Geautomatiseerde verwerkingen

42. Na een ontvankelijkheidsanalyse⁷⁶ worden de verstrekte persoonsgegevens vervolgens **geautomatiseerd verwerkt voor verificatie door het centrale ETIAS-systeem**, op zoek naar "hits" (d.w.z. overeenkomsten)⁷⁷, overeenkomstig de artikelen 20 en 23 van de ETIAS-verordening.

Geautomatiseerde verwerkingen artikel 20 (algemeen)

43. **Vergelijking met andere databanken** - Het centrale systeem van ETIAS zoekt naar overeenkomsten via het Europese zoekportaal (hetzij "European Search Portal", hierna « "ESP" »)⁷⁸

⁷³ Zie artikel 17 van de ETIAS-verordening.

⁷⁴ « *ETIAS verzamelt gegevens die vergelijkbaar zijn met wat momenteel voor visa geldt. De volgende gegevens worden echter alleen verzameld in het kader van een aanvraag voor reisautorisatie: de andere nationaliteiten van de aanvrager, geboorteland en voornamen van de ouders van de aanvrager, e-mailadres, telefoonnummer indien beschikbaar, opleiding, adres van het eerste verblijf indien beschikbaar, de persoonsgegevens van een burger van de Unie op wie Richtlijn 2004/38/EG van toepassing is of van een onderdaan van een derde land die een recht van vrij verkeer geniet dat gelijkwaardig is aan het recht van vrij verkeer voor burgers van de Unie op grond van een overeenkomst tussen de Unie en haar lidstaten, enerzijds, en een derde land, anderzijds, waarmee de aanvrager verbonden is overeenkomstig artikel 2, lid 1, c), van de ET/AS-verordening; de gegevens van de tussenpersoon die de aanvraag voor de aanvrager invult, de in artikel 17, lid 4, van de ETIAS-verordening genoemde aanvullende vragen of het door de aanvrager bij de aanvraag gebruikte IPadres* » (onderstreept door de Autoriteit) (Memorie van Toelichting van het ontwerp, blz. 2).

⁷⁵ In zijn advies (overweging 16) « *CEDP se demande si la proposition ne crée pas un régime plus intrusif pour les voyageurs exemptés de l'obligation de visa que pour ceux soumis à l'obligation de visas dès lors que davantage de données seront centralisées au niveau de l'Union européenne dans l'ETIAS[...] que dans le VIS* ».

⁷⁶ Zie artikel 19 van de ETIAS-verordening.

Opmerking: Screening (geautomatiseerde verwerking en, indien van toepassing, handmatige verwerking zoals hieronder beschreven) wordt ook uitgevoerd als een reisautorisatie wordt gewijzigd naar aanleiding van een verzoek van de aanvrager (betrokkene) om zijn **rechten uit te oefenen**, overeenkomstig artikel 64.2 van de ETIAS-verordening.

⁷⁷ Artikel 3, 1, 14 van de ETIAS-verordening definieert een hit als volgt:

« *het bestaan van een overeenstemming die wordt geconstateerd door vergelijking van de in een aanvraagdossier van het centrale Etias-systeem opgenomen persoonsgegevens met de in artikel 33 vermelde specifieke risico-indicatoren of met de persoonsgegevens in een notitie, dossier of signalering in het centrale Etias-systeem, in een ander informatiesysteem van de Unie of in een in artikel 20, lid 2, vermelde databank („EU-informatiesystemen”), in Europol-gegevens of in een Interpol-databank die worden doorzocht door het centrale Etias-systeem* » (onderstreept door de Autoriteit).

⁷⁸ **ESP is opgericht met artikel 6 van de interoperabiliteitsverordening. Punt 1. lid van dit artikel bepaalt:**

« *Er wordt een Europees zoekportaal (European search portal - ESP) ingesteld om ervoor te zorgen dat de lidstatelijke autoriteiten en de -Unie-agentschappensnel, ononderbroken, efficiënt, systematisch en gecontroleerd toegang hebben tot de Unie-informatiesystemen, de Europol-gegevens en de Interpol-databanken die zij nodig hebben om hun taken te verrichten overeenkomstig hun toegangsrechten en de doelstellingen van het EES, VIS, Etias, Eurodac, SIS en ECRIS-TCN* ». Het ESP omvat een centrale infrastructuur met een zoekportaal waarmee gelijktijdig EES-, VIS-, ETIAS-, Eurodac-, SIS-, ECRIS-TCN-, Europol- en Interpolgegevensbanken kunnen worden geraadpleegd. Het is ontwikkeld door eu-LISA, dat ook verantwoordelijk is voor het technisch beheer.

met gegevens uit de volgende systemen : ETIAS zelf, SIS⁷⁹, EES, VIS, Eurodac, ECRIS-TCN, Europol-gegevens en de SLTD- en TDAWN-databanken⁸⁰.

44. **Een vraag bevestigend beantwoorden en geen huisadres opgeven - Het centrale systeem controleert of de aanvrager een of meer vragen op het formulier bevestigend heeft beantwoord en of de aanvrager een stad en land van verblijf heeft opgegeven in plaats van een huisadres**⁸¹.
45. **Vergelijking met de ETIAS observatielijst - Gegevens worden vergeleken met de ETIAS observatielijst**⁸².
46. De artikelen 21 tot en met 25 van het ontwerp regelen de ETIAS-observatielijst, die kan worden aangevuld door de **politiediensten**, de Veiligheid van de Staat (hierna "**VSSE**" genoemd), de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Strijdkrachten (hierna "**ADIV**" genoemd) en de Algemene Administratie der Douane en Accijnzen (hierna "**AGD&A**" genoemd) »⁸³.
47. Met betrekking tot de **voeding van de ETIAS-observatielijst** beperkt het ontwerp zich tot een verwijzing naar de voorwaarden in artikel 34 van de ETIAS-verordening en naar de mogelijkheid⁸⁴ voor de betrokken autoriteiten om gegevens in te voeren. In deze context heeft de Autoriteit de aanvrager bevraagd over de omstandigheden (en regels), in het bijzonder met het oog op het risico van discriminatie, waarin de betrokken autoriteiten zullen bijdragen aan de ETIAS-observatielijst. Hij antwoordde het volgende (de Autoriteit vertaalt:

« Artikel 34, §1, bepaalt dat de betrokken autoriteiten, de personen die ervan worden verdacht een strafbaar feit te hebben gepleegd of aan een strafbaar feit te hebben deelgenomen en/of personen ten aanzien van wie er reden is om aan te nemen dat zij een strafbaar feit zouden kunnen plegen, moeten hebben geïdentificeerd op basis van hun eigen informatie. Artikel 22 van het ontwerp verwijst ook naar artikel 35, §1, van de verordening, waarin de voorwaarden worden genoemd waaraan moet worden voldaan voordat gegevens kunnen worden ingevoerd.

⁷⁹ Voor bepaalde signaleringen: niet-toelating en verblijfsverbod of arrestatie (aanhoudingsbevel of uitlevering).

⁸⁰ Artikelen 20, 2, van de ETIAS-verordening. Zie ook artikel 11 van de ETIAS-verordening, dat voorziet in geautomatiseerde controles tussen interoperabele systemen.

⁸¹ Artikel 20, 3 van de ETIAS-verordening.

⁸² Zie artikel 20,4 van de ETIAS-verordening en overweging 19..

⁸³ Artikel 21 van het ontwerp.

⁸⁴ Artikel 21 van het ontwerp stelt duidelijk dat de *betrokken diensten* «kunnen gegevens invoeren in de ETIAS-observatielijst».

Er is een EU-uitvoeringshandeling gepland dat een kader zal bieden waarmee de logging en de veiligheid van de verwerkingen in verband met de observatielijst worden gewaarborgd.

Artikel 14 van de ETIAS-verordening voorziet in de naleving van het non-discriminatiebeginsel bij alle verwerkingen in het ETIAS-informatiesysteem (met inbegrip van de observatielijst).

De ETIAS-screeningsraad (art. 9 van de Verordening) en de Sturingsraad voor de Grondrechten (art. 10 van de Verordening) zien toe op de naleving van dit beginsel, in het bijzonder met betrekking tot de tenuitvoerlegging van de observatielijst (art. 9, §2, b)). ».

48. De Autoriteit neemt akte van deze uitleg. Zij merkt echter op dat de ETIAS-screeningsraad door de lidstaten wordt geraadpleegd over de tenuitvoerlegging van de observatielijst en dat zij (met name) adviezen, richtsnoeren, aanbevelingen en beste praktijken op dit gebied uitbrengt⁸⁵. De ETIAS-verordening stelt een verdenkingsdrempel vast waarboven een persoon aan de ETIAS-observatielijst kan worden gemeld, maar **bepaalt niet onder welke voorwaarden de betrokken autoriteiten een persoon aan de ETIAS-observatielijst moeten melden. Volgens de Autoriteit is dit noodzakelijk** in het licht van het voorspelbaarheids- en rechtmatigheidsbeginsel van artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het EVRM, en om het risico van discriminatie van de betrokken personen te beperken. Het ontwerp moet dienovereenkomstig worden aangepast.
49. **Vergelijking met specifieke risico-indicatoren - Met behulp van een profileringsalgoritme (ETIAS-screeningsregels)**⁸⁶ wordt een reeks gegevens vergeleken met specifieke risico-indicatoren⁸⁷. In dit verband vereist de informatie-input, **door de lidstaten van de Europese Commissie met het oog op de vaststelling van specifieke risico-indicatoren**, als bedoeld in artikel 33, lid 2, van de ETIAS-verordening, de verwerking van persoonsgegevens en zal dit uiteindelijk gevolgen hebben voor de verwerking van gegevens over de bij ETIAS betrokken personen.
50. De manier waarop risico-indicatoren zullen worden vastgesteld is des te belangrijker en dat, zoals de EDPS heeft opgemerkt, ondanks de algemene bepaling van de ETIAS-verordening die gericht is op het bestrijden van discriminatie op basis van bepaalde categorieën gegevens⁸⁸ en het verbod om specifieke risico-indicatoren te baseren op bepaalde categorieën gegevens (de Autoriteit vertaalt)⁸⁹ :

⁸⁵ Artikel 9, 4 van de ETIAS-verordening.

⁸⁶ Artikel 20, 5 van de ETIAS-verordening.

⁸⁷ Zie voor deze risico's overweging 12, eerste streepje (risicopreventiedoel van ETIAS). Artikel 33 van de ETIAS-verordening bepaalt wat de ETIAS-screeningsregels zijn en hoe ze moeten worden opgesteld. De Commissie zal een gedelegeerde handeling vaststellen om de specifieke risico's in kwestie te specificeren, met name op basis van statistieken en informatie, gestaafd door feitelijke en concrete elementen, die door de lidstaten worden verstrekt. Op basis van de specifieke risico's stelt de centrale eenheid van ETIAS een reeks specifieke risico-indicatoren vast die bestaan uit een combinatie van de gegevens als bedoeld in artikel 33, lid 4, van de ETIAS-verordening.

⁸⁸ Zie artikel 14 van de ETIAS-verordening.

⁸⁹ Artikel 33, 5 van de ETIAS-verordening bepaalt:

« De EDPS wenst te benadrukken dat, hoewel de risico-indicatoren niet rechtstreeks zullen worden gedefinieerd op basis van de eerste bovengenoemde criteria, het resultaat waarschijnlijk zeer vergelijkbaar zal zijn met het resultaat dat zou worden verkregen door deze te gebruiken. Op basis van informatie zoals nationaliteit en woonplaats, vooral in combinatie met andere gegevens, is het mogelijk om een vrij nauwkeurig beeld te vormen van het ras of de etnische afkomst van een aanvrager. Evenzo kunnen risico-indicatoren niet worden gebaseerd op vakbondslidmaatschap, maar kunnen ze worden gedefinieerd op basis van informatie over het huidige beroep. Deze twee soorten informatie zijn zeer nauw met elkaar verbonden en daarom kan profilering op deze basis het risico op discriminatie niet echt voorkomen »⁹⁰.

51. Op dit punt en in vergelijkbare zin heeft de Autoriteit er al op gewezen dat de verwerking van het nationale gegeven kan worden beschouwd als een verwerking van bijzondere categorieën gegevens als bedoeld in artikel 9 van de AVG⁹¹.

52. De Autoriteit vroeg de aanvrager naar de regels voor de verwerking van persoonsgegevens. Hij antwoordde het volgende (de Autoriteit vertaalt):

« Wij gaan ervan uit dat de vraag betrekking heeft op de informatie die de lidstaten moeten verstrekken en waarnaar wordt verwezen in artikel 33, §2, punten d), e) en f).^[92].

Deze informatie moet worden verstrekt door de bevoegde autoriteiten voor elk type risico :
voor punt d) Fedpol, douane, inlichtingen- en veiligheidsdiensten ;
voor punt e) Dienst Vreemdelingenzaken ;
voor punt f) FOD Volksgezondheid.

De wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens (hierna " wet van 2018 ") en mogelijk andere specifieke regels inzake gegevensbescherming die van toepassing zijn op de betrokken autoriteiten

« De specifieke risico-indicatoren zijn gericht en evenredig. Zij mogen in geen geval uitsluitend gebaseerd zijn op geslacht of leeftijd. Zij mogen in geen geval gebaseerd zijn op informatie waaruit huidskleur, ras, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, politieke of andere denkbepelden, godsdienst of levensbeschouwelijke overtuiging, lidmaatschap van een vakvereniging, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, handicap, of seksuele geaardheid af te leiden zijn ».

⁹⁰ Advies EPDS, overweging 40.

⁹¹ Zie het advies 211/2022 van 9 september 2022 over een ontwerp van Koninklijk besluit houdende de wijziging van het koninklijk besluit van 22 februari 2017 houdende oprichting van de Federale Overheidsdienst Beleid en Ondersteuning (CO-A-2022-187).

⁹² Wat correct is.

bieden een kader voor de gegevensverwerking dat hen in staat stelt deze informatie te verstrekken.

Artikel 31 van het ontwerp voorziet in de toepassing van de wet van 2018 in verband met risicobeoordeling ».

53. De Autoriteit vestigt de aandacht van de aanvrager op het feit dat het hier niet gaat om een risicobeoordeling (in de context van specifieke autorisaties), maar om een bijdrage aan de identificatie van risico's die moeten worden voorkomen via de ETIAS-screeningsregels, waarbij andere gegevensverwerkingsactiviteiten betrokken zijn die ook onder het ontwerp moeten vallen. **In het dispositief moeten daarom de essentiële elementen van deze gegevensverwerking worden vastgelegd, in het bijzonder de (categorieën van) gegevens die worden verwerkt en de overheidsinstanties die verantwoordelijk zijn voor deze gegevensverwerking.**

Geautomatiseerde verwerkingen artikel 23 (SIS bijzonder)

54. **Vergelijking met SIS voor een deel van de signaleringen**⁹³- Het centrale systeem van ETIAS voert een zoekopdracht uit via ESP om een vergelijking te maken met bepaalde signaleringsgegevens in het SIS.

Geen hit

55. Aan het einde van deze geautomatiseerde verwerking **wordt de reisautorisatie automatisch afgegeven als er geen hit is**⁹⁴.

II.2.3. Hits en manuele verwerking

⁹³ Vermiste personen, personen die gezocht worden in verband met gerechtelijke procedures of voor discrete controles (enz.).

⁹⁴ Artikel 21, 1 van de ETIAS-verordening.

56. Als er **een of meer hits** zijn bij de geautomatiseerde verwerkingen op grond van artikel 20 (algemeen)^{95, 96}, voert de centrale eenheid van ETIAS **controles uit**⁹⁷. Bij een valse hit uitslag wordt automatisch een reisautorisatie afgegeven.
57. Als de controles positief zijn of als er twijfel bestaat over de identiteit van de aanvrager, **wordt de aanvraag handmatig verwerkt overeenkomstig artikel 26 van de ETIAS-verordening door de verantwoordelijke nationale ETIAS-eenheid**⁹⁸. Het gaat hier bijvoorbeeld over de lidstaat die als enige de gegevens heeft ingevoerd of verstrekt die tot een hit hebben geleid. In dit geval hebben de nationale ETIAS-eenheden ook toegang tot gegevens van andere EU-informatiesystemen als bedoeld in artikel 25 bis van de ETIAS-verordening, en in bepaalde omstandigheden kan de aanvrager om aanvullende informatie of documenten worden gevraagd en in nog beperktere omstandigheden kan een onderhoud worden geregeld⁹⁹. Tot slot wordt, als meerdere lidstaten gegevens hebben doorgegeven die een hit hebben uitgelokt, een overlegprocedure georganiseerd tussen deze lidstaten en de nationale ETIAS-eenheid van de verantwoordelijke lidstaat¹⁰⁰.

Beoordeling van de risico's

58. De handmatige verwerking door de verantwoordelijke nationale ETIAS-eenheid¹⁰¹ leidt in de meeste gevallen tot een beslissing tot weigering of reisautorisatie ¹⁰² na **een door haar uitgevoerde risicobeoordeling**¹⁰³, of zelfs, in geval van weigering, wanneer een geraadpleegde nationale ETIAS-eenheid van een lidstaat een met redenen omkleed negatief advies heeft uitgebracht (in dat geval is

⁹⁵ Artikel 21, 2 van de ETIAS-verordening.

⁹⁶ Indien er een of meer hits zijn voor de geautomatiseerde verwerkingen **van artikel 23 (met name het SIS)**, voert de centrale ETIAS-eenheid ook controles uit en indien de hit wordt bevestigd, wordt een **kennisgeving gestuurd naar** (« het **SIRENE-bureau** (*Supplementary Information Request at the National Entries*) van de signalerende lidstaat. Een dergelijke kennisgeving wordt ook verstuurd als een handmatige verwerking is **gestart na geautomatiseerde verwerkingen op grond van artikel 20 (algemeen)**.

Aangaande het SIRENE-bureau, zie artikel 7 van de Verordening (EU) 1986/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 28 november 2018 betreffende de instelling, de werking en het gebruik *van het Schengeninformatiesysteem (SIS) op het gebied van politieke en justitiële samenwerking in strafzaken, tot wijziging en intrekking van Besluit 2007/533/JBZ van de Raad en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1986/2006 van het Europees Parlement en de Raad en Besluit 2010/261/EU van de Commissie*. In België betreft dit de "Sirene Commissie Federale Politie — Directie van de internationale politiesamenwerking (GGI)", zie document C2023/085/02, Lijst van N.SIS-instanties en nationale Sirene-bureaus, PB, C, , 85 van 7.3.2023, blz. 299-308, raadpleegbaar op <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2023:085:FULL>,

laatst geraadpleegd op 28/06/2023, en artikel 5 van de wet van 2 maart 2023 *betreffende de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem (SIS) op het gebied van politieke en justitiële samenwerking in strafzaken, grenscontroles en de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op het grondgebied van de lidstaten verblijven*.

⁹⁷ Voorzien in artikel 22 van de ETIAS-verordening.

⁹⁸ Artikel 25 van de ETIAS-verordening identificeert de verantwoordelijke Lidstaat, al naargelang het geval.

Het commentaar bij de artikelen van het ontwerp (blz. 11) stelt het volgende «*alle gegevens die in een Europese databank worden ingevoerd komen echter uit een "bron"-databank, die in feite een nationale databank is*».

⁹⁹ Zie artikel 27 van de ETIAS-verordening.

¹⁰⁰ Zie artikel 28 van de ETIAS-verordening. Er bestaat een soortgelijke procedure wanneer de betrokken gegevens afkomstig zijn van Europol, zie artikel 29 van de ETIAS-verordening.

¹⁰¹ Artikel 26 van de ETIAS-verordening.

¹⁰² Voor gevallen waarin een weigering moet worden afgegeven zonder risicobeoordeling, zie artikel 26, 3. a), 3, *bis*, a),

¹⁰³ Zie artikel 26,3, b), 3bis, *b*), 4, 5 en 6 van de ETIAS-verordening.

het die andere lidstaat¹⁰⁴ die de risico's heeft beoordeeld). De **beslissing** over de aanvraag moet worden genomen binnen een bijzonder korte termijn, in principe: **96 uur** vanaf de datum van ontvankelijkheid van de aanvraag¹⁰⁵.

59. Volgens het ontwerp wordt binnen de Belgische E.N.E. een met redenen omkleed advies over de beoordeling van **VEILIGHEIDSRISICO'S** en **hoge epidemiologische RISICO's** opgesteld door «*gedetacheerde leden*»¹⁰⁶ van de betrokken diensten (politiediensten, de FOD Volksgezondheid, de VSSE, de ADIV en de AGD&A)¹⁰⁷ die verslag uitbrengen aan de **Sectie NCC**¹⁰⁸, en die daartoe «*toegang hebben tot de nodige databanken tot de door zijn eigen dienst beheerde databanken*» (onderstreept door de Autoriteit)¹⁰⁹, en in deze context onder het gezag staan van de leidende ambtenaar¹¹⁰. Dit roept de volgende twee opmerkingen op.
60. Ten eerste vroegde Autoriteit de aanvrager te bevestigen dat de **risicobeoordelingen** die door de gedetacheerde leden van de NCC-sectie zijn uitgevoerd, inderdaad door hen zijn uitgevoerd **onder het gezag van de leidende ambtenaar** (voor wat betreft de uitvoering van de taken van de E.N.E.). De aanvrager heeft dat bevestigd.
61. Ten tweede is de Autoriteit van mening dat het ontwerp, door te verwijzen naar de «*nodige databanken*», **niet voldoet aan het voorspelbaarheids - en rechtmatigheidsbeginsel** die zijn vastgelegd in artikel 8 EVRM en artikel 22 van de Grondwet: de oorspronkelijk door deze diensten verwerkte (categorieën) gegevens die vervolgens worden verwerkt voor de doeleinden van de ETIAS-verordening, kunnen niet worden geïdentificeerd. In het ontwerp moet worden **aangegeven welke gegevensbanken moeten worden geraadpleegd door te verwijzen naar hun rechtsgrondslag en welke (categorieën) persoonsgegevens uit deze gegevensbanken mogen worden hergebruikt voor de doeleinden van de ETIAS-verordening**. Deze aanpassing maakt het ook mogelijk de taken van deze andere overheidsinstanties **vast te stellen in verband waarmee de verzamelde gegevens (en welke gegevens) kunnen worden hergebruikt voor ETIAS-doeleinden**. Bij gebrek aan verduidelijking op dit gebied is het voor de Autoriteit ook

¹⁰⁴ Zie artikel 28 van de ETIAS-verordening.

¹⁰⁵ Zie artikel 32 van de ETIAS-verordening.

¹⁰⁶ Gedefinieerd in artikel 6, 2° van het ontwerp.

¹⁰⁷ Van deze overheidsinstanties vallen de FOD Volksgezondheid (onderworpen aan de AVG) en de AGD&A - (hoewel onderworpen aan titel 2 van de WVG onder bepaalde voorwaarden - zie in het bijzonder het *Samenwerkingsprotocol tussen de Belgische Federale Toezichhoudende Autoriteiten op het vlak van dataprotectie, Overeenkomst tussen de Gegevensbeschermingsautoriteit, het Controleorgaan op de Politie Informatie, het Vast Comité van Toezicht op de Inlichtingendiensten en het Vast Comité van Toezicht op de Politiediensten*, 24 november 2020, blz. 10, te raadplegen op <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/samenwerkingsprotocol-tussen-de-belgische-federale-toezichhoudende-autoriteiten-op-het-vlak-van-dataprotectie.pdf>, , laatst geraadpleegd op 05/07/2023) - **onder bevoegdheid van de Gegevensbeschermingsautoriteit**.

¹⁰⁸ Artikel 11, §1 van het ontwerp.

¹⁰⁹ Artikel 12, §1 van het ontwerp. Paragraaf 2 van deze bepaling voorziet ook in toegang tot het centraal strafregister in het geval van een hit in verband met ECRIS-TCN.

¹¹⁰ Artikel 8, §2, van het ontwerp.

onmogelijk om toezicht te houden op de toepassing van artikel 6, 4, van de AVG en artikel 4, 1 en 2, van Richtlijn 2016/680.

62. Uit de logica van het ontwerp blijkt duidelijk dat de **Sectie VZ** bevoegd is voor het beoordelen van en beslissen over gevallen waarin het risico op **ILLEGALE IMMIGRATIE**¹¹¹ bestaat. Artikel 27 van het ontwerp verwoordt dit echter niet rechtstreeks en zou duidelijker moeten worden geformuleerd, naar het voorbeeld van de bepalingen die van toepassing zijn op de NCC-sectie.
63. In deze context specificereert het ontwerp bovendien niet **op basis van welke Belgische informatie ((categorieën van) gegevens) en informatiesystemen** de VZ-sectie haar analyse zal uitvoeren. Daarom bevroeg de Autoriteit de aanvrager hierover, die als volgt antwoordde (de Autoriteit vertaalt):

*« VZ vond het niet nuttig om dit voor hun sectie te voorzien. We weten dat ze in ieder geval hun Evibel database zullen gebruiken »*¹¹².

64. Het standpunt in overweging 61 is ook in dit geval van toepassing: het ontwerp moet de **databanken (en hun rechtsgrondslag) en (categorieën van) gegevens aanduiden die door VZ moeten worden hergebruikt voor de doeleinden van** de ETIAS-verordening. Bij gebrek aan verduidelijking op dit gebied is het voor de Autoriteit ook onmogelijk om toezicht te houden op de toepassing van artikel 6, 4 van de AVG¹¹³.

Beslissing van de E.N.E.

65. Indien er geen concrete aanwijzingen of redelijke gronden zijn op basis van concrete aanwijzingen om te concluderen dat de aanwezigheid van de persoon op het grondgebied van de lidstaten een risico voor de veiligheid of illegale immigratie of een hoog epidemiologisch risico met zich meebrengt, **wordt een reisautorisatie (met een geldigheidsduur van 3 jaar) afgegeven**¹¹⁴.
66. **In geval van twijfel** kan de nationale ETIAS-eenheid de autorisatie afgeven **na een tweedelijnscontrole**¹¹⁵. De Autoriteit vroeg de aanvrager onder welke omstandigheden (regels) deze

¹¹¹ Zie artikel 27 van het ontwerp.

¹¹² " Evibel " blijkt de VZ-gegevensbank te zijn waarin gegevens met betrekking tot asiel-, migratie- en terugkeerprocedures te vinden zijn, zie European Migration Network Belgium, « *Accurate, timely, interoperable : data management in the asylum procedure* », disponible sur https://emnbelgium.be/sites/default/files/publications/Standalone%20FINAL_1.pdf, laatst geraadpleegd op 06/07/2023, blz. 15.

¹¹³ Of artikel 4, 1 en 2 van de Richtlijn 2016/680, zie overweging 87.

¹¹⁴ Artikel 36, 1 van de ETIAS-verordening.

¹¹⁵ Artikel 36, 2 van de ETIAS-verordening. Deze controle wordt als volgt omschreven (artikel 3, 1, 3 van de ETIAS-verordening) «*tweedelijnscontrole zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 13, van Verordening (EU) 2016/399*», *hetzij «een verdere controle die op een speciale locatie kan worden verricht, apart van de locatie waar iedereen wordt gecontroleerd (eerste lijn)»*, voor grenscontroles. Een geraadpleegde lidstaat kan ook om een dergelijke vermelding verzoeken. Overeenkomstig artikel 36, 3, van

tweedelijnscontrole vereist kan zijn. Hij wees er met name op dat deze mogelijkheid wordt geregeld door een gedelegeerde handeling van de Europese Commissie (nog niet gepubliceerd, maar wel online beschikbaar¹¹⁶).

67. Het is de bevoegde « **sectie** » van de E.N.E. die « *haar beslissingen* »¹¹⁷ neemt, met dien verstande dat de « *leidende ambtenaar* » van de sectie verantwoordelijk is « *voor de goede uitvoering van de opdrachten van de E.N.E. waar diens sectie vrantwoordelijke voor is* »¹¹⁸. Als de hits voor dezelfde aanvraag door beide secties moeten worden beoordeeld, neemt de sectie NCC de beslissing en moet zij het negatieve advies van de sectie VZ opvolgen¹¹⁹. De Autoriteit vroeg de aanvrager om deze analyse te bevestigen ("beslissing van de leidende ambtenaar") en de aanvrager antwoordde als volgt :

« *Ja, een koninklijk uitvoeringsbesluit bepaalt dat de leidende ambtenaar de leden van zijn sectie aanwijst die gemachtigd zijn om beslissingen te nemen. Het zal niet het gedetacheerde personeel van de relevante diensten zijn die de risico's beoordeelt, maar het operationele personeel (NCC-attachés)* » (onderlijnd door de Autoriteit)¹²⁰.

68. De Autoriteit neemt nota van deze uitleg, maar **is van mening dat in het dispositief van het ontwerp zelf moet worden gespecificeerd dat de leidende ambtenaar de beslissingen neemt, aangezien dit (met name) rechtstreeks van invloed is op de vaststelling van taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens** en eventuele onverenigbaarheden bij de uitvoering van de betrokken functies¹²¹.

69. Artikel 37 van de ETIAS-verordening vermeldt de omstandigheden waarin reisautorisaties kunnen worden **geweigerd**. De beslissingen van de sectie E.N.E. moeten met redenen omkleed **zijn**¹²².

de ETIAS-verordening kan in het systeem ook een vermelding worden opgenomen dat tijdens de behandeling van de aanvraag een specifieke hit is opgetreden.

¹¹⁶ Zie voetnoot 15, achtste verwijzing.

¹¹⁷ Artikelen 11, § 3 en 29 van het ontwerp.

¹¹⁸ Artikel 7, 1° van het ontwerp en artikel 26, §2 van het ontwerp.

¹¹⁹ Artikel 29 van het ontwerp.

¹²⁰ Bovendien, stelt het commentaar bij de artikelen van het ontwerp (blz. 11) over het risicobeoordelingsproces het volgende « *dit proces houdt in dat het niet de gedetacheerde leden zijn die de uiteindelijke beslissing nemen, maar de operationele medewerkers die door de leidend ambtenaar gemachtigd worden* ».

¹²¹ Zie de overweging 102.

¹²² Zie de artikelen 28, 3, en 39, 4 van de ETIAS-verordening. Als algemene regel geldt dat de redenen voor de beslissing altijd worden vermeld in het aanvraagdossier. Krachtens artikel 26, 7 van de ETIAS-verordening: *De resultaten van de beoordeling van het veiligheidsrisico, het risico op het gebied van illegale immigratie of het hoge epidemiologische risico en de verantwoording van de beslissing tot afgifte dan wel weigering van een reisautorisatie, wordt in het aanvraagdossier opgenomen door het personeelslid dat de risicobeoordeling heeft uitgevoerd.* Zie ook artikel 39, 3, d) en de artikelen 40, 4. (nietigverklaring), 41,6. (intrekking) en 43 (beslissing tot nietigverklaring of intrekking, 2 van de ETIAS-verordening).

Zie ook de bijlagen van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/102 van de Commissie van 25 januari 2022 *tot vaststelling van formulieren voor weigering, nietigverklaring of intrekking van een reisautorisatie*, voorzien in formulieren voor de kennisgeving van beslissingen die, naast de vermelding van de reden voor de beslissing ("desbetreffende bepaling van de ETIAS-verordening"), een vak « *Relevante feiten en nadere motivering van de beslissing* » bevatten ».

70. **Wanneer de handmatige verwerking nog niet is voltooid of wanneer een reisautorisatie is geweigerd, geannuleerd of ingetrokken, kan de lidstaat van bestemming van de aanvrager bij wijze van uitzondering een reisautorisatie met territoriaal beperkte geldigheid afgeven op humanitaire gronden, om redenen van nationaal belang of op grond van internationale verplichtingen, overeenkomstig artikel 44 van de ETIAS-verordening.**

Beroepsprocedures

71. Aanvragers kunnen in **beroep** gaan tegen een geweigerde reisautorisatie, een proces dat onder Belgisch recht wordt **georganiseerd als onderdeel van het Wijzigingsontwerp**¹²³. **Deze laatste bepaalt dat tegen de beslissingen van de E.N.E. annulatieberoep kan worden aangetekend bij de Raad voor vreemdelingenbetwistingen, als bedoeld in artikel 39/1 van de wet van 15 december 1980**¹²⁴. **Het annulatieberoep valt onder de artikelen 39/78 en volgende van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna "de wet van 1980")**. Artikel 39/2 van de wet van 1980 maakt onderscheid tussen een beroep met volle rechtsmacht tegen beslissingen van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen en een annulatieberoep, wegens overtreding van hetzij substantiële, hetzij op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen, overschrijding of afwending van macht¹²⁵. **In de toelichting wordt de keuze voor een annulatieberoep in plaats van een beroep met volle rechtsmacht niet toegelicht.**
72. **De Autoriteit is van mening dat, een beroep met volle rechtsmacht de rechten en vrijheden van de betrokken personen a priori waarschijnlijk beter zal waarborgen.** Bijgevolg moet in

¹²³ Artikel 37, 3 van de ETIAS-verordening.

¹²⁴ Zie ook overweging 78 betreffende beroepen tegen een beslissing van de E.N.E. over een verzoek om rectificatie of verwijdering van gegevens.

¹²⁵ Deze bepaling luidt als volgt:

« § 1. De Raad doet uitspraak, bij wijze van arresten, op de beroepen die zijn ingesteld tegen de beslissingen van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

De Raad kan:

1° de bestreden beslissing van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen bevestigen of hervormen;

2° de bestreden beslissing van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen vernietigen hetzij omdat aan de bestreden beslissing een substantiële onregelmatigheid kleeft die door de Raad niet kan worden hersteld, hetzij omdat essentiële elementen ontbreken die inhouden dat de Raad niet kan komen tot de in 1° bedoelde bevestiging of hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen hiertoe te moeten bevelen;

3° onverminderd het bepaalde in 1° en 2°, de bestreden beslissing [3 van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen tot niet-ontvankelijkheid van het verzoek om internationale bescherming, bedoeld in artikel 57/6, § 3,]3 vernietigen omdat er ernstige aanwijzingen bestaan dat de verzoeker in aanmerking zou komen voor de erkenning van de hoedanigheid van vluchteling, zoals bepaald in artikel 48/3, of voor de toekenning van de subsidiaire bescherming, zoals bepaald in artikel 48/4.

§ 2. De Raad doet uitspraak, bij wijze van arresten als annulatierechter over de overige beroepen wegens overtreding van hetzij substantiële, hetzij op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen, overschrijding of afwending van macht. ».

Wat betreft de specifieke bepalingen die van toepassing zijn op beroepen met volle rechtsmacht tegen beslissingen van de voornoemde Commissaris, zie artikel 39/69 e.v. van de wet van 1980. Artikelen 39/78 en volgende betreffende het annulatieberoep.

de memorie van toelichting worden vermeld waarom een annulatieberoep wordt ingesteld in plaats van een beroep met volle rechtsmacht.

73. Bovendien volgt uit het ETIAS-dispositief¹²⁶ dat, wanneer de E.N.E. van een lidstaat een reisautorisatie weigert op grond van een **negatief advies dat door de autoriteit van een andere lidstaat is uitgebracht** tijdens een raadpleging door de eerste E.N.E.¹²⁷, de betrokkene het recht heeft om in beroep te gaan tegen het negatieve advies dat door de E.N.E. van die andere lidstaat is uitgebracht, en dit overeenkomstig de wetgeving van die andere lidstaat. Het wijzigingsontwerp verwijst echter in het algemeen naar " *beslissingen* " van de E.N.E., terwijl de ETIAS-verordening verwijst naar weigering/uitgifte (beslissing over de aanvraag) en het uitbrengen van een advies in het kader van overleg tussen de lidstaten. **De Autoriteit is van mening dat de wijzigingsontwerp moet verduidelijken dat een negatief advies van een afdeling van de E.N.E. in het kader van de in artikel 28 van de ETIAS-verordening bedoelde raadplegingen een beslissing vormt waartegen beroep kan worden ingesteld.**
74. Tijdens de beroepsprocedure heeft « *degene die beroep instelt toegang tot de informatie in het aanvraagdossier overeenkomstig de gegevensbeschermingsregels vermeld in artikel 56 van deze verordening* » (vet toegevoegd door de Autoriteit)¹²⁸. In dit verband heeft de Autoriteit de aanvrager verzocht te bevestigen dat de **risicobeoordelingen** die door de gedetacheerde leden van de sectie NCC worden uitgevoerd, inderdaad zullen worden meegedeeld aan de sectie NCC (aan de leidende ambtenaar) zodat deze laatste zijn beslissing kan nemen (meer dan alleen het resultaat van de beoordeling), zodat de betrokkene recht heeft op toegang tot deze beoordeling (dit document) op grond van de gegevensbeschermingsregels. De aanvrager antwoordde later¹²⁹ als volgt (de Autoriteit vertaalt):

« Ik kan bevestigen dat de betrokkene toegang zal hebben tot de redenering achter het resultaat van de beoordeling, die ook zal worden gebruikt om de beslissing te rechtvaardigen ».

¹²⁶ Zie het formulier in bijlage I bij **Uitvoeringsbesluit 2022/102**.

Bijgevolg zijn het door een geraadpleegde lidstaat uitgebrachte advies (zie artikel 28, 3, lid 3, van de ETIAS-verordening) en de daarmee verband houdende motivering van de beslissing (artikel 39, 4, van de ETIAS-verordening) niet toegankelijk voor de betrokkene in het aanvraagdossier, en met name de vermelding van een tweedelijnscontrole (wanneer een geraadpleegde lidstaat daarom verzoekt; zie artikel 36, 2, tweede alinea, van de ETIAS-verordening; er wordt opgemerkt dat deze informatie automatisch wordt gewist zodra de grensautoriteiten de controle hebben uitgevoerd) (artikel 36, 2, derde alinea, van de ETIAS-verordening).

¹²⁷ Zie artikel 28 van de ETIAS-verordening, dat de mogelijkheid van overleg met andere lidstaten regelt.

¹²⁸ Artikel 37, 3 van de ETIAS-verordening.

¹²⁹ Volledigheidshalve had de aanvrager, voordat hij hierover opnieuw werd ondervraagd, de Autoriteit als volgt geantwoord (de Autoriteit vertaalt):

« We bevestigen dat de resultaten van de risicobeoordeling zullen worden opgenomen in het dossier van de aanvrager, maar niet in de vorm van een "document", overeenkomstig artikel 26, §7, lid 2, van de Verordening. Om toegang te krijgen, moet je de ETIAS-software raadplegen. Dit met redenen omklede advies dient als basis voor de beslissing. In het geval van een beroep moet het beschikbaar zijn in het administratieve dossier (we kunnen dit in dit stadium niet garanderen omdat we niet verantwoordelijk zijn voor de ETIAS-software, maar we hebben dit verzoek gedaan om de rechtmatigheid van ETIAS-beslissingen te waarborgen). De betrokkene kan er ook toegang toe krijgen, zoals bepaald in artikel 64 van de verordening ».

die door de E.N.E. is genomen en aan de betrokkene is meegedeeld. Volgens ons blijkt dit duidelijk uit artikel 26, §7, lid 2, van de Verordening (dat verwijst naar het resultaat van de beoordeling en de redenen die aan de beslissing ten grondslag liggen) en artikel 11, §1, van het ontwerp (dat verwijst naar een "met redenen omkleed advies").

Volledigheidshalve wijs ik erop dat deze toegang beperkt kan zijn als de risicobeoordeling in kwestie valt onder het toepassingsgebied van Richtlijn 2016/680, of van titel 2 of 3 van de wet van 2018¹³⁰ - nieuwe subtitel 5a ingevoegd door artikel 41 van het ontwerp ».

75. De Autoriteit neemt akte van deze uitleg. **Zij is echter van mening dat de betrokkene in ieder geval toegang moet hebben tot de risicobeoordeling die is opgesteld en aan de leidende ambtenaar (of zijn operationeel personeel¹³¹) is meegedeeld om zijn beslissing te kunnen nemen.** Dit sluit niet uit dat de gegevensverwerking (en de in deze context verwerkte gegevens) die wordt uitgevoerd om de beoordeling door de bevoegde autoriteiten op te stellen die onder Richtlijn 2016/680 vallen, zelf onderworpen kan zijn aan regels die de rechten van de betrokkene beperken op grond van Richtlijn 2016/680. De sectie (de leidend ambtenaar) die een beslissing neemt in het kader van ETIAS is onderworpen aan de AVG en de **risicobeoordeling** die verder gaat dan het eenvoudige resultaat ervan (d.w.z. of er al dan niet een specifiek risico is) **vormt het beslissende element dat zijn besluitvorming motiveert en is noodzakelijk voor de betrokkene, zowel om te controleren of de persoonsgegevens die over hem worden verwerkt rechtmatig zijn als met het oog op de mogelijke uitoefening van zijn recht om beroep aan te tekenen** tegen de beslissing van de E.N.E. Zoals het ontwerp er nu uitziet, is de Autoriteit van mening dat het de verantwoordelijkheid van de gedetacheerde leden is om zorgvuldig te zijn bij het opstellen van hun risicoanalyse : de rechtstreekse interactie van hun analyseactiviteit met de rechten en vrijheden van de betrokkenen betekent dat de betrokkene toegang moet kunnen krijgen tot deze analyse¹³². Dienovereenkomstig moet het ontwerp in het kader van de **interne controle**, wanneer dit nodig is om de juistheid van de persoonsgegevens **te verifiëren in de analyse** die aan hem is meegedeeld (bijvoorbeeld een verdenking met betrekking tot de betrokkene), ook de leidende ambtenaar (die verantwoordelijk is voor het te nemen besluit en de hiërarchische autoriteit van de gedetacheerde leden) in staat stellen om de fundamentele persoonsgegevens in de betreffende database te raadplegen, *in overeenstemming met de regels (inclusief gegevensbescherming) die voor die databank*

¹³⁰ Over onrechtstreekse toegang via de toezichthoudende autoriteiten, zie de conclusies van advocaat-generaal L. Medina uiteengezet op 15 juni 2023 in de zaak C-333/22, *Ligue des droits humains ASBL, BA c/ L'organe de contrôle de l'information policière*.

¹³¹ Zie voetnoot 119.

¹³² Temeer daar de ETIAS-verordening het recht op toegang tot het dossier in het kader van een beroep koppelt aan toegang tot gegevens vanuit het oogpunt van gegevensbescherming. In ieder geval ziet de Autoriteit geen reden waarom de analyse wel zou kunnen worden geraadpleegd in het kader van een beroepsprocedure, maar niet in het kader van een toegang op vlak van gegevensbescherming.

gelden. Opmerking: deze mogelijkheid mag niet worden misbruikt om risicoanalyses zinloos te maken, met name omdat ze toegankelijk zouden zijn voor de betrokken personen.

76. Nog steeds met betrekking tot de hierboven genoemde risicobeoordeling merkt de Autoriteit op dat het ontwerp ook duidelijk moet maken dat deze beoordeling, die wordt uitgevoerd door gedetacheerde leden onder het gezag van de leidende ambtenaar van de sectie, **niet onderworpen is aan de algemene uitzonderingen op de rechten van betrokkenen die zijn vastgelegd in de artikelen 11 en 14 van de WVG** (niet-toepasselijkheid van rechten op gegevens die met name worden ontvangen van de politie en inlichtingen- en veiligheidsdiensten).
77. Wat ten slotte de **uitoefening van de rechten door de aanvrager** betreft, bepaalt de ETIAS-verordening dat de nationale eenheid van ETIAS (of de centrale eenheid van ETIAS) die het niet eens is met het standpunt van de aanvrager over het corrigeren of wissen van zijn gegevens «[...] *onverwijld een administratieve beslissing (neemt) waarbij de betrokkene schriftelijk wordt uitgelegd waarom de eenheid niet bereid is de gegevens die op de betrokkene betrekking hebben, te corrigeren of te wissen*», en in deze beslissing moeten de beschikbare beroepsmogelijkheden worden vermeld¹³³.
78. Er is dus sprake van **een bijkomende mogelijkheid van "beslissing" van de E.N.E.**, waartegen volgens het wijzigingsontwerp beroep kan worden ingesteld bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Artikel 55, 8 van de ETIAS-verordening bepaalt overigens dat «*onverminderd beschikbare mogelijkheden van administratief of buitengerechtelijk beroep (...) betrokkenen toegang (hebben) tot een doeltreffend beroep voor de rechter om de in Etias opgeslagen gegevens te laten wijzigen of wissen*» (vet toegevoegd door de Autoriteit). Dit doet geen afbreuk aan de mogelijkheid die de betrokkene wordt geboden om, in overeenstemming met de gegevensbeschermingsregels, een klacht in te dienen bij de bevoegde toezichthoudende autoriteit. **In dit verband is de Autoriteit van mening dat, om de doeltreffendheid van de gegevensbeschermingsregels zo goed mogelijk te waarborgen, een beroep met volle rechtsmacht moet worden ingevoerd**, zodat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (een administratieve rechtbank) zijn analyse in de plaats kan stellen van die van de E.N.E.

Annulerings- en intrekkingsopties

79. Wanneer een lidstaat kan aantonen dat op het moment van afgifte niet aan de voorwaarden voor de afgifte van een reisautorisatie werd voldaan of niet langer wordt voldaan, *moet* de betrokken nationale eenheid de reisautorisatie annuleren (annulatie) of intrekken (intrekking)¹³⁴.

¹³³ Artikel 64, 3 en 4 van de ETIAS-verordening.

¹³⁴ Zie de artikelen 40 en 41 van de ETIAS-verordening.

80. Naast **de automatische interactie met het SIS en de interactie met de observatielijst van ETIAS** (aanvullende geautomatiseerde verwerking), die rechtstreeks worden geregeld door de ETIAS-verordening¹³⁵, heeft de Autoriteit de aanvrager gevraagd naar de **omstandigheden** waarin (en de regels volgens welke) de E.N.E. zich mogelijk moet uitspreken over een annulering of intrekking. De aanvrager antwoordde het volgende (de Autoriteit vertaalt):

« Wij zijn van mening dat elke Belgische autoriteit die rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken is bij de beoordeling van de aanvraag kennis kan nemen van nieuwe informatie of informatie waarmee geen rekening werd gehouden toen de beslissing werd genomen, wat kan leiden tot de annulering of intrekking van de reisautorisatie. Het lijkt vanzelfsprekend dat deze informatie wordt doorgegeven aan E.N.E. De bepalingen vereisen bewijs, wat tastbare en controleerbare elementen veronderstelt. Deze moeten worden vergeleken met de gronden die kunnen worden gebruikt om de reisautorisatie te annuleren of in te trekken (art. 37, lid 1 en 2 van de verordening).

We hebben besloten geen bepaling over dit onderwerp in het ontwerp op te nemen omdat we er niet in zijn geslaagd deze zodanig te formuleren dat ze een toegevoegde waarde heeft ten opzichte van de bepalingen van de verordening» (onderstreping toegevoegd door de Autoriteit).

81. Op de een of andere manier impliceert deze aanpak dus monitoring (met welke frequentie ?)¹³⁶ van de betrokkenen aan wie een reisautorisatie is afgegeven, en **een verantwoordelijkheid/verplichting** (ook met betrekking tot gegevensverwerking¹³⁷) van de autoriteiten die betrokken zijn bij de behandeling van de aanvraag. Deze zijn verplicht om de E.N.E. alle relevante informatie mee te delen (identificeren) waarvan zij bij de uitvoering van hun taken kennis nemen, *mogelijk zelfs buiten het proces van beoordeling van een autorisatie-aanvraag om*¹³⁸ (indien de aanvrager dit van plan is). **De Autoriteit is van mening dat een dergelijke verplichting, die een verwerking van persoonsgegevens met zich meebrengt, moet worden georganiseerd door de bepalingen van het ontwerp**, waarin de essentiële elementen van de beoogde gegevensverwerking moeten worden vastgelegd.

¹³⁵ Bedoeld in artikel 41, 3 en 4, van de ETIAS-verordening.

¹³⁶ De betrokken autoriteit moet bij de uitoefening van haar taken en overeenkomstig de verwachte follow-up de gegevens die zij over de betrokkene in haar bezit heeft, kunnen koppelen aan het feit dat de betrokkene al dan niet houder is van een onder de ETIAS-verordening vallende reisautorisatie.

¹³⁷ Zie de overwegingen 102 en volgende.

¹³⁸ Dit betekent dat updates alleen zouden kunnen worden uitgevoerd wanneer in de loop van een autorisatieaanvraag gegevens worden aangetroffen die ook relevant zijn voor een andere autorisatieaanvraag. Zie voor een geval van dit type, in een andere context, het advies 245/2022 van 21 oktober 2022 van de Autoriteit met betrekking tot een voorontwerp van wet betreffende de gemeentelijke bestuurlijke handhaving, de instelling van een gemeentelijk integriteitsonderzoek en houdende oprichting van een Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen (CO-A-2022-248), overwegingen 51 ev. en overweging 56 in het bijzonder.

II.2.4. Juistheid en bijwerken van de gegevens

82. De verplichting om de gegevens bij te werken en toezien op de juistheid van de gegevens.

De centrale eenheid van ETIAS en de nationale eenheden zijn verplicht om de gegevens bij te werken en ervoor te zorgen dat ze juist zijn¹³⁹. In dit verband vroeg de Autoriteit aan de aanvrager welke uitvoeringsmaatregelen overeenkomstig artikel 55, 1, van de ETIAS-verordening zijn genomen om ervoor te zorgen dat de gegevens actueel blijven. Er moet worden opgemerkt dat, wat de ETIAS observatielijst betreft, artikel 35 van de ETIAS-verordening zelf een periodieke verplichting bevat. De aanvrager antwoordde het volgende (de Autoriteit vertaalt):

« Artikel 55, § 1, verwijst alleen naar gegevens die CEE of ENE zelf heeft vastgelegd op basis van de bepalingen van de verordening (bijv: art 39, dat bepaalt welke gegevens moeten worden toegevoegd nadat de beslissing is genomen - deze gegevens moeten worden gewijzigd in geval van annulering of intrekking volgens art 40 en 41). Wij zijn van mening dat de verplichting om bij te werken uitdrukkelijk is omschreven in de andere §en van artikel 5. Er moet een trigger zijn, bijvoorbeeld een verzoek om toegang tot persoonsgegevens, of de mededeling van nieuwe informatie door een betrokken autoriteit, enz. ».

83. De Autoriteit neemt nota van deze uitleg, die samenhangt met de ontwikkelingen inzake het annuleren en intrekken van autorisaties¹⁴⁰.

II.3. GEBRUIK VAN ETIAS VOOR REPRESSIEVE DOELEINDEN

84. Zoals hierboven vermeld, kan ETIAS voor repressieve doeleinden worden geraadpleegd door de autoriteiten die door de lidstaten zijn aangewezen.

II.3.1. Betrokken autoriteiten

85. In dit verband moeten de lidstaten de **autoriteiten aanwijzen die gemachtigd zijn** om ETIAS-gegevens te raadplegen¹⁴¹ (aangewezen autoriteiten) en de **operationele eenheden**¹⁴² binnen deze autoriteiten opsommen die als enige bevoegd¹⁴³ zijn om ETIAS-gegevens te raadplegen. Zij moeten ook een **centraal toegangspunt** aanwijzen dat toegang heeft tot het ETIAS-systeem en dat

¹³⁹ Zie artikel 55, 1 tot 4, van de ETIAS-verordening.

¹⁴⁰ Zie de overwegingen 79-81.

¹⁴¹ Artikel 50, 1 van de ETIAS-verordening.

¹⁴² Het is de operationele eenheid die het met redenen omklede verzoek tot raadpleging van ETIAS moet indienen, zie artikel 51 van de ETIAS-verordening.

¹⁴³ Artikel 50, 3 van de ETIAS-verordening.

controleert of aan de in artikel 52 vastgestelde voorwaarden voor toegang tot ETIAS is voldaan¹⁴⁴. De ETIAS-verordening voorziet ook in de onafhankelijkheid van het centraal toegangspunt van de aangewezen autoriteiten¹⁴⁵. Artikel 52 van de ETIAS-verordening bevat de cumulatieve voorwaarden waaronder gegevens mogen worden geraadpleegd¹⁴⁶.

86. De artikelen 14 tot en met 20 van het ontwerp implementeren in dit opzicht de ETIAS-verordening. Identificeren zich a priori als **gemachtigde (aangewezen) autoriteiten**: de politiediensten, de VSSE, de ADIV, de AGD&A en de Dienst Vreemdelingenzaken (hierna «**DVZ** »).
87. De Autoriteit merkt terloops op dat artikel 41 van het ontwerp de **DVZ nu tot een bevoegde autoriteit** maakt als bedoeld in titel 2 van de WVG, door artikel 26, 7°, van het WVG te wijzigen, wanneer het zijn repressieve bevoegdheden krachtens artikel 81 van de wet van 15 december 1980 uitoefent¹⁴⁷. De **reikwijdte van deze wijziging gaat verder dan de doelstellingen van het ontwerp**. In de toelichting bij het ontwerp staat alleen dat deze integratie plaatsvindt « *gelet op de repressieve bevoegdheden* » van de DVZ¹⁴⁸.
88. De Autoriteit **neemt nota van deze wijziging** en van het feit dat de Gegevensbeschermingsautoriteit de toezichthoudende autoriteit van de DVZ blijft.
89. De Autoriteit vroeg de aanvrager welke **operationele eenheden** als bedoeld in de ETIAS-verordening zullen worden aangewezen (zullen ze op een later tijdstip worden aangewezen en door wie?). De aanvrager antwoordde het volgende (de Autoriteit vertaalt):

« Elk dienst moet de operationele eenheden aanwijzen die gemachtigd zijn om een raadplegingsverzoek in te dienen en de lijst naar ENE sturen. De inlichtingen- en

¹⁴⁴ Artikel 50, 2 van de ETIAS-verordening.

¹⁴⁵ Zie artikel 50, 2 van de ETIAS-verordening.

¹⁴⁶ Artikel 52, 1*bis*, heeft ook betrekking op het geval waarin de aangewezen autoriteit in kennis wordt gesteld van het bestaan van gegevens in ETIAS door middel van een **CIR**-raadpleging als bedoeld in artikel 22 van de **interoperabiliteitsverordening**. Zie voetnoot 65..

¹⁴⁷ Deze bepaling luidt als volgt:

« De misdrijven tegen deze wet (en tegen de artikelen 433quinquies tot 433octies en 433decies tot 433duodicies van het Strafwetboek) worden opgespoord en vastgesteld door alle officieren van gerechtelijke politie, met inbegrip van diegenen wier bevoegdheid beperkt is, (door de ambtenaren van de federale en van de lokale politie), door de (ambtenaren van de Dienst Vreemdelingenzaken) en van het Bestuur der Douanen en Accijnzen, door de inspecteurs van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid en van het Ministerie van Middenstand, alsmede door de inspecteurs van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

Zij verzamelen de bewijzen van de misdrijven en leveren de daders ervan over aan de rechterlijke overheden overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering.

Zij bezorgen de minister of zijn gemachtigde alle documenten en inlichtingen die nuttig zijn voor het uitoefenen van zijn taken.

De in het vorig lid bedoelde documenten of inlichtingen kunnen eveneens worden bezorgd door de inspecteurs van het Vlaamse Ministerie voor Werk en Sociale Economie, de inspecteurs van de "Direction générale opérationnelle Economie, Emploi et Recherche" van de Waalse overheid, de inspecteurs van de Directie van de Gewestelijke Arbeidsinspectie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en de inspecteurs van het Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap, afdeling werk ».

¹⁴⁸ Blz. 20.

veiligheidsdiensten en de Administratie der Douane en Accijnzen wensten een interne valideringsprocedure voor deze verzoeken door een hiërarchische meerdere toe te voegen (artikel 15, lid 1, van het ontwerp)» (onderstreping toegevoegd door de Autoriteit).

90. De Autoriteit vindt in de bepalingen van het ontwerp echter niet a priori het beginsel terug dat aangewezen autoriteiten operationele eenheden in de zin van de ETIAS-verordening moeten aanwijzen. Hoe dan ook, **aangezien de aanwijzing van deze eenheden** een directe impact heeft op de rol en verantwoordelijkheid op het gebied van de verwerking van persoonsgegevens, is de Autoriteit van mening dat **het een norm is die hen moet aanwijzen**, en dat deze bevoegdheid (van aanwijzing) niet kan worden overgelaten aan de beoordeling van de betrokken diensten. In dat geval **kunnen de bepalingen van het ontwerp bepalen dat de Koning binnen de voornoemde diensten bepaalt welke de operationele eenheden zijn als bedoeld in de ETIAS-verordening**.

II.3.2. Doeleinde en uitbreiding tot inlichtingen- en veiligheidsdiensten

91. Eerst en vooral is de Autoriteit van mening dat artikel 31, §§ 2 en 3, van het ontwerp (tot vaststelling van de toepasselijke gegevensbeschermingsregels) nauwkeuriger moeten worden omschreven om duidelijk te bevestigen dat "de raadpleging van het ETIAS-informatiesysteem" waarnaar wordt verwezen, **de raadpleging van het ETIAS-informatiesysteem voor repressieve doeleinden is** als bedoeld in de ETIAS-verordening, d.w.z. de raadplegingen waarnaar wordt verwezen in afdeling 4, hoofdstuk 3, van het ontwerp, onverminderd de onderstaande opmerking.
92. Ten tweede, wat de repressieve doeleinden betreft¹⁴⁹, legt het commentaar bij de artikelen uit dat de betrokken misdrijven naar Belgisch recht niet rechtstreeks worden opgesomd (er wordt gewoon verwezen naar de Europese teksten, zoals bij ETIAS) om de volgende redenen :

« [...] er wordt verwezen naar de vertaling ervan in het nationale recht om de raadpleging van de gegevens te rechtvaardigen. Het is inderdaad niet wenselijk een exhaustieve lijst van deze strafbare feiten in de wet zelf vast te leggen, enerzijds omdat het Strafwetboek en andere relevante regelingen voortdurend evolueren, en anderzijds omdat de in de verordening vastgestelde drempelwaarde voor de ernst van de strafbare feiten op zich niet volstaat om strafbare feiten van "gewone" aard uit te sluiten (zie in dit verband punt 151^[150] van het arrest van het HvJ-EU van 21 juni 2022 in de zaak "Ligue des droits humains" C-817/19).

¹⁴⁹ Blz. 12.

¹⁵⁰ De overwegingen 151 en 152 zijn als volgt geformuleerd:

« 151. Aangezien artikel 3, punt 9, van de PNR-richtlijn het niet over de toepasselijke minimumstraf maar over de toepasselijke maximumstraf heeft, valt evenwel niet uit te sluiten dat er PNR-gegevens worden verwerkt om strafbare feiten te bestrijden die

93. **Volgens de Autoriteit is deze redenering niet helemaal overtuigend, en wel om de volgende twee redenen.** Ten eerste verhinderen de evoluties in het strafrecht niet dat de wetgever op andere gebieden wetgeving opstelt op basis van lijsten van relevante Belgische strafrechtelijke inbreuken om zware criminaliteit te definiëren, met verwijzing naar de rechtsgrondslag van deze inbreuken¹⁵¹. De strafbare feiten die onder de ETIAS-verordening vallen, zijn al zeer gevarieerd (terroristische misdrijven, deelname aan een criminele organisatie, mensenhandel, illegale handel in verdovende middelen en psychotrope stoffen, corruptie, cybercriminaliteit, namaak en productpiraterij, racisme en vreemdelingenhaat, racketeering, vervalsing van administratieve documenten en handel in vervalsingen, verkrachting, brandstichting, vliegtuigkaping, **enz.**) op zodanig wijze dat het twijfelachtig is of frequente updates nodig zullen zijn. Bovendien verhindert een verwijzing naar het strafbare feit naar Belgisch recht niet dat het evolueert in het Strafwetboek, zonder dat een wijziging van het ontwerp nodig is (tenzij de wijziging uiteraard gevolgen heeft voor de ernst van het betrokken strafbare feit).
94. Ten tweede, en meer fundamenteel, komt de in het dispositief van het ontwerp voorgestelde aanpak **niet tegemoet aan de door het Hof van Justitie geuite bezorgdheid**, aangezien het geen enkele regel - geen enkele voorwaarde - bevat die het mogelijk maakt rekening te houden met het standpunt van het Hof - het verwijst alleen naar de lijst van strafbare feiten die onder ETIAS vallen en naar de desbetreffende minimale maximumstraf. Concluderend **is de Autoriteit op dit punt van mening dat in het ontwerp moet worden aangegeven om welke ernstige strafbare feiten naar Belgisch recht het gaat** .
95. In een heel andere geest¹⁵² **breidt het ontwerp de mogelijkheden om ETIAS te raadplegen uit tot doeleinden die worden nagestreefd door inlichtingen- en veiligheidsdiensten**, door te bepalen dat toegang tot het centrale systeem kan worden gevraagd voor «het toezien *op activiteiten*

weliswaar aan het ernstcriterium in deze bepaling voldoen maar die, gelet op de bijzonderheden van het nationale strafrechtstelsel, geen ernstige criminaliteit maar gewone criminaliteit uitmaken.,

152. Het staat dus aan de lidstaten om ervoor te zorgen dat het bij de PNR-richtlijn ingevoerde systeem daadwerkelijk enkel wordt toegepast in de strijd tegen ernstige criminaliteit en niet wordt uitgebreid naar strafbare feiten die gewone criminaliteit vormen» (onderstreept door de Autoriteit).

¹⁵¹ Zie bijvoorbeeld het advies 245/2022 van 21 oktober 2022 van de Autoriteit met betrekking tot een voorontwerp van wet betreffende de gemeentelijke bestuurlijke handhaving, de instelling van een gemeentelijk integriteitsonderzoek en houdende oprichting van een Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen (CO-A-2022-248), overwegingen 18 en volgende.

¹⁵² Artikel 14, § 1,3° van het ontwerp.

bedoeld in de artikelen 7, 1°[¹⁵³], en 3°/1[¹⁵⁴], en 11, § 1,[¹⁵⁵] 1°, 2°, 3°, en 5° van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten». Maar zoals eerder benadrukt, kan ETIAS worden geraadpleegd door de autoriteiten die door de lidstaten zijn aangewezen op het gebied van het **voorkomen, opsporen en onderzoeken van terroristische misdrijven of andere ernstige strafbare feiten**, welke laatste twee begrippen overigens (restrictief) zijn gedefinieerd in de ETIAS-verordening¹⁵⁶. Het moet gezegd dat de doelen die worden nagestreefd door de VSSE en de ADIV die met het ontwerp worden beoogd, **verder gaan dan wat is toegestaan volgens de ETIAS-verordening**. De Autoriteit vroeg de aanvrager naar een rechtvaardiging voor de uitbreiding van de doeleinden van de ETIAS-raadpleging die via het ontwerp wordt uitgevoerd en de aanvrager antwoordde als volgt (de Autoriteit vertaalt) :

« Zie de Memorie van Toelichting, bladzijde 5.

¹⁵³ « 1° het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen die betrekking hebben op elke activiteit die de inwendige veiligheid van de Staat en het voortbestaan van de democratische en grondwettelijke orde, de uitwendige veiligheid van de Staat en de internationale betrekkingen, het wetenschappelijk of economisch potentieel, zoals gedefinieerd door de Nationale Veiligheidsraad, of elk ander fundamenteel belang van het land, zoals gedefinieerd door de Koning op voorstel van de Nationale Veiligheidsraad, bedreigt of zou kunnen bedreigen» (onderstreept door de Autoriteit).

¹⁵⁴ Het betreft «het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen die betrekking hebben op de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten op Belgisch grondgebied» (onderstreept door de Autoriteit).

¹⁵⁵ Het betreft « 1° het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen die betrekking hebben op de factoren die de nationale en internationale veiligheid beïnvloeden of kunnen beïnvloeden in die mate dat de Krijgsmacht betrokken is of zou kunnen worden om inlichtingensteun te bieden aan hun lopende of eventuele komende operaties, alsook de inlichtingen die betrekking hebben op elke activiteit die:

a) de onschendbaarheid van het nationaal grondgebied of de bevolking,

b) de militaire defensieplannen,

c) het wetenschappelijk en economisch potentieel met betrekking tot de actoren, zowel de natuurlijke als de rechtspersonen, die actief zijn in de economische en industriële sectoren die verbonden zijn met defensie en die opgenomen zijn in een op voorstel van de minister van Justitie en de minister van Landsverdediging door de Nationale Veiligheidsraad goedgekeurde lijst,

d) de vervulling van de opdrachten van de strijdkrachten,

e) de veiligheid van de Belgische onderdanen in het buitenland,

f) elk ander fundamenteel belang van het land, zoals gedefinieerd door de Koning op voorstel van de Nationale Veiligheidsraad, bedreigt of zou kunnen bedreigen en er de bevoegde ministers onverwijld over inlichten alsook de regering, op haar verzoek, advies te verlenen bij de omschrijving van haar binnen- en buitenlands beleid inzake veiligheid en defensie

2° het zorgen voor het behoud van de militaire veiligheid van het personeel dat onder de Minister van Landsverdediging ressorteert, dew militaire installaties, wapens en wapensystemen, munitie, uitrusting, plannen, geschriften, documenten, informatica- en verbindingssystemen of andere militaire voorwerpen en, in het kader van de cyberaanvallen op wapensystemen, militaire informatica- en verbindingssystemen of systemen die de Minister van Landsverdediging beheert, de aanval neutraliseren en er de daders van identificeren, onverminderd het recht onmiddellijk met een eigen cyberaanval te reageren overeenkomstig de bepalingen van het internationaal recht ;

[...]

5° Het betreft «het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen die betrekking hebben op de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten op Belgisch grondgebied» (onderstreept door de Autoriteit).

¹⁵⁶ Zie artikel 3,1, 2 van de ETIAS-verordening. Artikel 3, 1, 15 van de ETIAS-verordening definieert **terroristische misdrijf** als: «*strafbaar feit dat overeenkomt met of gelijkwaardig is aan een van de in Richtlijn (EU) 2017/541 bedoelde misdrijven*» van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 inzake terrorismebestrijding en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad en tot wijziging van Besluit 2005/671/JBZ van de Raad.

Artikel 3, 1, 16 van de ETIAS-verordening definieert **ernstige strafbaar feit** als: «*strafbaar feit dat overeenkomt met of gelijkwaardig zijn aan een van de in artikel 2, lid 2, van Kaderbesluit 2002/584/JBZ bedoelde strafbare feiten, indien het naar nationaal recht strafbaar is gesteld met een vrijheidsstraf of een tot vrijheids beneming strekkende maatregel met een maximumduur van ten minste drie jaar*».

Er is besloten om, naar het voorbeeld van de passagiersinformatie-eenheid (PNR-systeem), ook inlichtingen- en veiligheidsdiensten te betrekken bij de verwerking voor repressieve doeleinden, omdat zij een belangrijke rol spelen bij het opsporen en voorkomen van terroristische misdrijven en andere vormen van zware criminaliteit die onder de verordening vallen. Ook moet met deze twee elementen rekening worden gehouden

- België is een bijzonder "risicoland" vanuit veiligheidsoogpunt, zowel als gastland voor de EU en de NAVO in het bijzonder, als een internationaal transportknooppunt dat door criminele organisaties als "draaischijf" kan worden gebruikt;

- criminele verschijnselen zijn in toenemende mate hybride en de opsporing van bedreigingen vereist een geïntegreerde en complementaire aanpak van de verschillende betrokken diensten.

Wij waren van mening dat het niet nodig was om een punt 3° toe te voegen aan artikel 14, §1 van het ontwerp omdat het verzoek om raadpleging de precieze inbreuk in kwestie zal moeten vermelden (artikel 14, §2 van het ontwerp), met dien verstande dat deze inbreuk een van de in de punten 1° en 2° bedoelde is. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten hebben er echter op aangedrongen een punt 3° toe te voegen, ten minste totdat het Grondwettelijk Hof het formeel ongeldig heeft verklaard (zie zaak Liga voor de rechten van de mens, HvJEU C-817/19, vijfde prejudiciële vraag, uitspraak Grondwettelijk Hof afgewacht - rolnummer 6713)» (onderstreping toegevoegd door de Autoriteit).

96. De Autoriteit is van mening dat **het dispositief van het ontwerp zodanig moeten worden aangepast dat de VSSE en de ADIV bij de uitvoering van het ontwerp, ETIAS alleen mogen raadplegen** (en meer in het algemeen, alleen met het ETIAS-ecosysteem mogen interageren) **wanneer zij hun bevoegdheden uitoefenen voor het doel dat ETIAS nastreeft**, d.w.z. voor repressieve doeleinden zoals exhaustief gedefinieerd in de ETIAS-verordening¹⁵⁷ (en **dit onverminderd de voorgaande redenering met betrekking tot het gegevensbeschermingsrecht dat van toepassing is op deze diensten en de ter zake bevoegde toezichthoudende autoriteit**)¹⁵⁸. Als de Belgische staat de inlichtingen- en veiligheidsdiensten wil aansluiten bij de operationele eenheden die toegang hebben tot het centrale ETIAS-systeem, kan dat alleen binnen de grenzen die de ETIAS-verordening zelf stelt en met andere woorden in het kader van het voorkomen, opsporen en onderzoeken van strafbare feiten die onder de ETIAS-verordening vallen en onder de voorwaarden die deze verordening stelt. Als dit niet het geval zou zijn, zou het ontwerp geen rekening houden met de afbakening van de doeleinden van het ETIAS-systeem en zou het in strijd zijn met de beginselen van rechtmatigheid van de verwerking en het doel.

¹⁵⁷ In gelijkaardige zin, zie het HvJEU (Gr. Ch.), 21 juni 2022 (LIGA VAN DE MENSENRECHTEN VS/MINISTERRAAD), zaak C-817/19, overwegingen 230-237.

¹⁵⁸ Zie de overwegingen 22-26 en 31.

Met andere woorden, de Autoriteit is van mening dat artikel 14, §1, 3°, van het ontwerp moet worden weggelaten.

97. **Deze bevinding heeft ook directe gevolgen voor artikel 21 van het ontwerp, dat de VSSE en de ADIV toestaat gegevens in de ETIAS observatielijst op te nemen voor de in artikel 14, § 1 van het ontwerp genoemde doeleinden.** Nogmaals, het doel van de ETIAS-verordening kan niet worden omzeild door een regel van Belgisch recht.

II.3.3. Centraal toegangspunt

98. De **NCC-sectie** wordt aangewezen als centraal toegangspunt en "verifieert op onafhankelijke wijze" of aan de toegangsvoorwaarden van artikel 52 van de ETIAS-verordening is voldaan¹⁵⁹.
99. Zoals de Autoriteit al heeft opgemerkt, moet uit het ontwerp duidelijk blijken dat het de **leidende ambtenaar** is die de beslissingen op dit gebied neemt. Dit is des te belangrijker omdat de gedetacheerde leden afkomstig zijn van de diensten die de gegevens raadplegen. Met andere woorden, hun directe betrokkenheid bij het onafhankelijke verificatieproces dat door de ETIAS-verordening wordt vereist, zal in dit opzicht waarschijnlijk problemen veroorzaken, des te meer om de volgende drie extra redenen.
100. Vooreerst bepaalt de memorie van toelichting het volgende «*de hiërarchische autoriteit blijft ook bij de oorspronkelijke diensten berusten voor wat betreft de beoordeling van de gedetacheerden en disciplinaire zaken*»¹⁶⁰. Ten tweede wordt ook bepaald dat gedetacheerde leden hun functies voor hun oorspronkelijke diensten in het kader van ETIAS blijven vervullen, bij de actualisering van de ETIAS-observatielijst¹⁶¹. En ten derde bevat het ontwerp geen specifieke voorwaarden voor detachering (duur, mogelijkheid van beëindiging, door wie en onder welke voorwaarden, enz.).
101. **In dit verband is de Autoriteit van mening dat gedetacheerde leden niet betrokken kunnen worden bij het verificatieproces dat onder de verantwoordelijkheid van het centraal toegangspunt valt, een proces dat onder de bevoegdheid van ander personeel van de NCC-**

¹⁵⁹ Artikel 16 van het ontwerp. Meer in detail wordt in artikel 50, 2, leden 2 en 3, van de ETIAS-verordening het volgende bepaald :

« *Indien het nationale recht dit toestaat, kunnen de aangewezen autoriteiten het centrale toegangspunt deel uitmaken van dezelfde organisatie, maar het centrale toegangspunt treedt bij de uitvoering van zijn taken op grond van deze verordening volledig onafhankelijk van de aangewezen autoriteiten op. Het centrale toegangspunt staat los van de aangewezen autoriteiten en ontvangt van dezen geen instructies met betrekking tot de resultaten van de verificatie, die het onafhankelijk verricht.*

De lidstaten kunnen, afhankelijk van hun organisatorische en bestuurlijke structuur, meer dan één centraal toegangspunt aanwijzen om hun grondwettelijke of andere wettelijke vereisten na te komen» (onderstreept door de Autoriteit).

¹⁶⁰ Blz. 10.

¹⁶¹ « *Wanneer zij een opdracht van hun diensten uitvoeren, zijn zij verantwoordelijk verschuldigd aan hun hiërarchie. Het bijwerken van de gegevens van de observatielijst moet worden gecontroleerd door de hiërarchie van de oorspronkelijke diensten, en niet door de leidend ambtenaar van de sectie»,* blz. 10.

sectie moet vallen. De bepalingen van het ontwerp moeten hierin voorzien, aangezien het ontwerp in zijn huidige vorm hierover zwijgt.

II.4. VERWERKINGSVERANTWOORDELIJKEN

102. Naast het vaststellen van de verantwoordelijkheid van de betrokken Europese instellingen (met inbegrip van eu-LISA), bepaalt de ETIAS-verordening rechtstreeks « *dat in het centrale Etias-systeem door een lidstaat wordt de nationale Etias-eenheid beschouwd als **verwerkingsverantwoordelijke*** » als bedoeld in de AVG; zij «Zij draagt **de centrale verantwoordelijkheid** voor de verwerking van persoonsgegevens in het centrale Etias-systeem door die lidstaat» *voor de verwerking* »¹⁶² van persoonsgegevens in het centrale systeem van ETIAS door de betrokken lidstaat (vet toegevoegd en onderstreept door de Autoriteit).
103. Artikel 32, 1ste lid van het ontwerp bepaalt daarentegen ook « *de voorzitter van de FOD Binnelandse Zaken (is) operationeel verantwoordelijk voor de verwerking van persoonsgegevens in het centrale ETIAS-systeem. In die hoedanigheid ziet hij erop toe dat de toegang voor de in artikel 13, leden 2, 4, 4bis en 4ter van de ETIAS-verordening bedoelde autoriteiten beperkt blijft tot naar behoren gemachtigde personen en de in de verordening omschreven verwerkingsdoeleinden respecteert* » (onderstreept door de Autoriteit).
104. Betreffende de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijken herinnert de Autoriteit aan haar vaste adviespraktijk **dat een overheidsinstantie in beginsel verantwoordelijk is voor de verwerking van gegevens die noodzakelijk is voor de vervulling van de haar toevertrouwde openbare opdracht of wettelijke verplichting**¹⁶³ die, krachtens de

¹⁶² Artikel 57, 2 van de ETIAS-verordening.

¹⁶³ Voor een toepassing in het domein van de dreigingsanalyse, zie het advies van de Autoriteit 184/2021 van 4 oktober 2021 met betrekking tot een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 juli 2006 betreffende de analyse van de dreiging (CO-A-2021-174), overwegingen 36-38.

betrokken norm^{164, 165} **binnen de werkkingsfeer van het aan haar toevertrouwde openbaar gezag valt.** De verwerkingsverantwoordelijken kunnen bovendien **gezamenlijke**¹⁶⁶. verantwoordelijken zijn. De bedoeling van een ruime definitie van het concept verwerkingsverantwoordelijke¹⁶⁷ is het verzekeren van een efficiënte en volledige bescherming van de betrokkenen¹⁶⁸. In feite kan een gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid meerdere actoren binden, waarbij de betrokkene zijn rechten met betrekking tot en jegens ieder van hen kan uitoefenen¹⁶⁹. Echter, « *het bestaan van een gezamenlijke verantwoordelijkheid uit zich niet noodzakelijkerwijs in een gelijkwaardige verantwoordelijkheid [... en] deze actoren kunnen juist in verschillende stadia en in verschillende mate bij de verwerking betrokken zijn, zodat het niveau van verantwoordelijkheid van elk van hen moet worden beoordeeld in het licht van alle relevante omstandigheden van het geval* »¹⁷⁰. Het is in « *het kader van zijn verantwoordelijkheden, zijn bevoegdheden en zijn mogelijkheden* » dat de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke ervoor zal zorgen dat zijn activiteit in overeenstemming is met de regels inzake gegevensbescherming¹⁷¹. De gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken zullen een **overeenkomst moeten sluiten waarin**

¹⁶⁴ En de verantwoordelijkheid voor de verwerking kan betrekking hebben op verplichtingen/taken van technische aard met betrekking tot deze verwerking, zie bijvoorbeeld artikel 57, lid 1, van de ETIAS-verordening (verantwoordelijkheid van eu-LISA met betrekking tot de beveiliging van informatie in het centrale systeem van ETIAS, en

Over de praktijk van de Autoriteit met betrekking tot het aanwijzen van de verwerkingsverantwoordelijke, zie : advies nr. 129/2022 van 1 juli 2022 *betreffende de artikelen 2 en 7 tot en met 47 van een ontwerp van wet houdende diverse bepalingen inzake Economie*, overweging 42 en volgende; *advies 131/2022 van 1 juli 2022 met betrekking tot een wetsontwerp tot oprichting van de Kunstwerkcommissie en ter verbetering van de sociale bescherming van de kunstwerkers*, overwegingen 55 en volgende; advies nr. 112/2022 van 3 juni 2022 *met betrekking tot een ontwerp van wet tot wijziging van het Sociaal Strafwetboek met het oog op de invoering van het eDossier-platform*, overwegingen nrs. 3-41 en 87-88; advies nr. 231/2021 van 3 december 2021 *met betrekking tot een voorontwerp van ordonnantie betreffende de interoperabiliteit van elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer*, overwegingen nrs. 35-37; advies nr. 37/2022 van 16 februari 2022 *"concernant un avant-projet de décret instituant la plateforme informatisée centralisée d'échange de données 'E-Paysage'"* (nog niet beschikbaar in het Nederlands), overweging nr. 22; *advies nr. 13/2022 van 21 januari 2022 met betrekking tot een ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de toekenning van premies voor de verbetering van het woonmilieu en een ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 9 februari 2012 betreffende de toekenning van financiële steun voor energie*; overwegingen nrs. 9-17; advies nr. 65/2019 van 27 februari 2019 *betreffende een ontwerp van samenwerkingsakkoord tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 23 mei 2013 tussen het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschap over het opstarten van een gemeenschappelijk initiatief om gegevens te delen en over het gemeenschappelijk beheer van dit initiatief*, overwegingen nrs. 90-113.

¹⁶⁵ Zie in dezelfde zin eveneens de conclusie van advocaat-generaal L. Medina uiteengezet op 8 juni 2023 in de zaak C-231/22, *Belgische staat vs/Gegevensbeschermingsautoriteit*.

¹⁶⁶ Voor een toepassing in het domein van de **dreigingsanalyse**, zie het advies van de Autoriteit 184/2021 van 4 oktober 2021 *met betrekking tot een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 juli 2006 betreffende de analyse van de dreiging (CO-A-2021-174)*, overwegingen 59-62.

Voor een toepassing in het kader van **EES**, zie het voornoemd advies 122/2022 van de Autoriteit d.d. 1 juli 2022, voetnoot 9.

Voor een toepassing in het kader van **SIS**, zie het voornoemd advies van de Autoriteit 121/2022 van 1 juli 2022, overwegingen 17 en 25 ev.

¹⁶⁷ De begrippen verwerkingsverantwoordelijke en verwerker zijn gedefinieerd in artikel 4, punten 7) en 8) van de AVG. Lees eveneens het Advies G29, nr. 1/2010 over de begrippen "voor de verwerking verantwoordelijke" en "verwerker", (WP169), 16 februari 2010.

¹⁶⁸ HvJ-EU, (Gr. Kam.), 13 mei 2014 (GOOGLE SPAIN SL, GOOGLE INC. tegen AEPD), zaak C-132/12, punt 34. HvJ-EU, (Gr. Kam.), 5 juni 2018 (UNABHÄNGIGES LANDESZENTRUM FÜR DATENSCHUTZ SCHLESWIG-HOLSTEIM tegen Wirtschaftsakademie SCHLESWIG-HOLSTEIN GMBH), zaak C-210/16, punt 28.

¹⁶⁹ Artikel 26, lid 3, van de AVG.

¹⁷⁰ HvJ-EU, (Gr. Ka.), 5 juni 2018 (UNABHÄNGIGES LANDESZENTRUM FÜR DATENSCHUTZ SCHLESWIG-HOLSTEIM TEGEN WIRTSCHAFTSAKADÉMIE SCHLESWIG-HOLSTEIN GMBH), zaak C-210/16, punt 43. Lees ook het Advies G29, 1/2010 over de begrippen "voor de verwerking verantwoordelijke" en "verwerker", 16 februari 2010, blz. 20.

¹⁷¹ EHvJ, (Gr. Ka.), 13 mei 2014 (GOOGLE SPAIN SL, GOOGLE INC. tegen AEPD), zaak C-132/12, punt 38.

hun respectieve verantwoordelijkheden worden bepaald, « behalve indien en voor zover hun respectieve verplichtingen zijn vastgelegd in de relevante nationale normatieve context¹⁷².

105. De Autoriteit wijst erop dat de begrippen «*centrale*» (ETIAS-verordening) en «*operationele*» (ontwerp) verantwoordelijkheden niet bestaan in de AVG. Daarom is zij van **mening dat het begrip «*operationele verantwoordelijkheid voor de verwerking uit het ontwerp moet worden weggelaten*»**.
106. De **ETIAS-verordening bepaalt uitdrukkelijk dat de betrokkene zijn rechten kan uitoefenen bij de centrale eenheid van ETIAS of bij E.N.E¹⁷³**. Voor het overige zorgen de ETIAS-verordening en het ontwerp voor een verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen de betrokken nationale en Europese overheidsinstanties, die samen en onlosmakelijk deelnemen aan de verwezenlijking van de doeleinden van de ETIAS-verordening. De Autoriteit is van mening dat deze autoriteiten in een situatie van **gezamenlijke verantwoordelijkheid verkeren met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens** in het kader van het ontwerp en de ETIAS-verordening, **waarbij elke autoriteit verantwoordelijk is voor de verwerking voor zover het haar verplichtingen en taken in het kader van het ontwerp en de ETIAS-verordening betreft, en in overeenstemming met de regels inzake gegevensbescherming die op haar van toepassing zijn¹⁷⁴**.
107. Dit belet niet dat het ontwerp een specifieke verantwoordelijkheid inzake verwerking toekent aan de voorzitter van de FOD Binnenlandse Zaken, die voortvloeit uit verplichtingen die het ontwerp hem oplegt. In zijn huidige vorm legt artikel 32 van het ontwerp een bijzondere verantwoordelijkheid op wat betreft de technische en organisatorische maatregelen die moeten worden uitgevoerd, en wat betreft *accountability*.
108. Bovendien zullen deze verantwoordelijkheden worden georganiseerd volgens de doeleinden van ETIAS¹⁷⁵, met inbegrip van risicopreventie en raadpleging voor repressieve doeleinden¹⁷⁶. De rol van de verschillende betrokken autoriteiten variëren afhankelijk van de doelen en opdrachten die worden nagestreefd, net als de materiële toepasselijke regels voor gegevensbescherming.

¹⁷² Artikel 26, 1, *in fine*, van de AVG.

¹⁷³ Zie artikel 64, 2, van de ETIAS-verordening.

¹⁷⁴ Als een overheidsinstantie bijvoorbeeld een risico beoordeelt in overeenstemming met de regels van titel 2 of titel 3 van de WVG, voorkomt dit niet dat de persoonsgegevens die zij voor de uitvoering van haar eigen taken aan een andere instantie verstrekt, door die instantie moeten worden verwerkt in overeenstemming met de AVG als ze binnen het toepassingsgebied van de AVG vallen. Zie met name het advies van de Autoriteit 184/2021 van 4 oktober 2021 *met betrekking tot een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 juli 2006 betreffende de analyse van de dreiging (CO-A-2021-174)*, overweging 12.

¹⁷⁵ Zie de overwegingen 13-27.

¹⁷⁶ Zie de overwegingen 28-30.

II.5. SANCTIES SPECIFIEK VOOR DE ETIAS-VERORDENING

109. Artikel 62 van de ETIAS-verordening, dat is opgenomen in een titel over gegevensbescherming, bepaalt dat de lidstaten een sanctieregeling moeten vaststellen (doeltreffend, evenredig en afschrikkend) die van toepassing is in geval van schending van de verordening. Le Projet ne prévoit rien en la matière de telle sorte que l'Autorité a interrogé le demandeur à ce sujet. Hij antwoordde het volgende (de Autoriteit vertaalt):

« Wij waren van mening dat deze bepaling, die is opgenomen in het hoofdstuk Gegevensbescherming van de verordening, met name gericht was op inbreuken op de toepasselijke wetgeving inzake gegevensbescherming. Wij waren daarom van mening dat de sancties van de wet van 2018 van toepassing waren en dat het niet nodig was om een bepaling over dit onderwerp in het ontwerp op te nemen » (onderstreping toegevoegd door de Autoriteit).

110. De Autoriteit neemt akte van deze motivering. Dit gezegd zijnde, is het duidelijk dat de auteurs van de ETIAS-verordening het nuttig achtten om een dergelijke bepaling op te nemen, aangezien zij zich volledig bewust waren van het bestaan van de AVG en Richtlijn 2016/680 en de regels voor de uitvoering/omzetting daarvan in nationaal recht.

111. In deze omstandigheden **verzoekt de Autoriteit de aanvrager de mogelijkheid van specifieke sancties te overwegen die van toepassing zouden kunnen zijn in het kader van de ETIAS-verordening**. Het onderwerp van de ontvankelijkheid van bewijs en vervolging kan bijvoorbeeld worden verkend, voor zover dit relevant is, enz.

112. In het algemeen is de Autoriteit van mening dat het ontwerp een specifieke verplichting voor E.N.E. moet bevatten om een samenvattend en geanonimiseerd verslag te publiceren over inbreuken op de gegevensbescherming die door de toezichthoudende autoriteiten zijn vastgesteld, met name na de audits die zij moeten uitvoeren. Een dergelijke transparantie zal waarschijnlijk zorgen voor een betere controle door de samenleving van de activiteiten van de E.N.E., en daarmee voor een grotere doeltreffendheid van de regels inzake gegevensbescherming. Terloops herinnert de Autoriteit eraan dat *« Iedere toezichthoudende autoriteit dient te beschikken over de financiële en personele middelen, dienstruimten en infrastructuur die [...] noodzakelijk zijn om haar taken, waaronder die in het kader van wederzijdse bijstand en samenwerking met andere toezichthoudende autoriteiten in de Unie, effectief uit te voeren »*¹⁷⁷. De bovengenoemde publicatie moet ook in deze context worden geplaatst, aangezien de ETIAS-verordening gevolgen zal hebben voor de werklast van deze autoriteiten.

¹⁷⁷ Overweging 120 AVG.

II.6. VARIA

II.6.1. Toezichthoudende autoriteit AGD&A

113. De Autoriteit vestigt de aandacht van de aanvrager op het feit dat de AGD&A, zelfs wanneer zij handelt in het kader van titel 2 van de WVG, **onderworpen blijft aan de controle van de Gegevensbeschermingsautoriteit**¹⁷⁸. Artikel 34 van het ontwerp, betreffende de toegang tot ETIAS voor repressieve doeleinden¹⁷⁹, wijzigt echter alleen artikel 281 van de Algemene Douane- en Accijnswet van 18 juli 1977¹⁸⁰. De aan het COC verleende bevoegdheid met betrekking tot de AGD&A in het kader van de werking van de UIP, vereiste een **wijziging van artikel 71 van de WVG**¹⁸¹. In overeenstemming met het ontwerp moet het COC ook door AGD&A worden aangewezen voor toegang tot ETIAS voor repressieve doeleinden, via een wijziging van artikel 71 van de WVG.

II.6.2. Technische Instrumenten

¹⁷⁸ Zie voetnoot nr. 107.

¹⁷⁹ Voor de beoordeling van veiligheidsrisico's moeten de AGD&A onder de bevoegdheid van de gGegevensbeschermingsautoriteit blijven vallen, zie overweging 17.

¹⁸⁰ Deze luidt als volgt:

« *Art. 281. § 1. Alle vorderingen wegens overtredingen, fraudes en misdrijven, waartegen bij de wetten inzake douane en accijnzen, straffen zijn bepaald, zullen in eerste aanleg worden gebracht voor de correctionele rechtbanken, en, in geval van hoger beroep, voor het hof van beroep van het rechtsgebied, ten einde te worden geïnstrueerd en berecht overeenkomstig het wetboek van Strafvordering.*

§ 2. Alle bovengemelde vorderingen, welke strekken tot toepassing van boeten, verbeurdverklaringen of het sluiten van fabrieken of werkplaatsen, zullen voor dezelfde rechtbanken worden aangelegd en vervolgd, door of in naam van de administratie; echter zullen deze daarin geen recht spreken, dan na de conclusies van het openbaar ministerie te hebben gehoord. Evenwel mag, op schriftelijk verzoek hem daartoe gedaan door een ambtenaar van de Algemene Administratie van de Douane en Accijnzen met minstens de graad van adviseur-generaal die aangewezen is voor de administratie bevoegd voor de geschillen³, het openbaar ministerie de onderzoeksrechter vorderen te informeren, alhoewel de uitoefening van de publieke vordering voor het overige aan de administratie voorbehouden blijft.

§ 3. In die gevallen, dat uit dezelfde daad van overtreding van de voormelde wetten twee verschillende vorderingen voortvloeien, waarvan de ene door het openbaar ministerie en de andere door of namens de administratie moet worden ingesteld, zullen beide vorderingen gelijktijdig worden geïnstrueerd en bij één en hetzelfde vonnis worden rechtgesproken; in dat geval zal door het openbaar ministerie niet worden geageerd, alvorens de administratie van hare zijde aanklacht heeft gedaan of de vordering ingesteld.

§ 4. Bij het opsporen van de misdaden en wanbedrijven bedoeld in artikel 8, § 1, 5°, van de wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens, kan de adviseur-generaal die aangewezen is voor het departement geschillen, bij een schriftelijke en met redenen omklede beslissing, de ambtenaar van de douane en accijnzen opdragen de PIE te vorderen tot het meedelen van de passagiersgegevens overeenkomstig artikel 27 van de wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens.

De motivering weerspiegelt de proportionaliteit met inachtneming van de bescherming van persoonsgegevens en de subsidiariteit ten opzichte van elke andere onderzoeksdaad.

De motivering van de beslissing weerspiegelt de proportionaliteit met inachtneming van de bescherming van persoonsgegevens en de subsidiariteit ten opzichte van elke andere onderzoeksdaad.

Het Controleorgaan op de politionele informatie verbiedt de adviseur-generaal die aangewezen is voor het departement geschillen om gebruik te maken van de gegevens die verzameld werden in omstandigheden die niet aan de wettelijke voorwaarden voldoen ».

¹⁸¹ Zie artikel 13 van de wet van 2 mei 2019 **tot wijziging van diverse bepalingen betreffende de verwerking van passagiersgegevens**, dat het volgende bepaalt:

« *Artikel 71, § 1, van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, wordt aangevuld met een lid luidende:*

Zij is eveneens ten aanzien van de bevoegde overheid bedoeld in artikel 26, § 1, 7°, e), belast met het toezicht op de toepassing van artikel 281, § 4, van de algemene wet inzake douane en accijnzen van 18 juli 1977» (onderstreept door de Autoriteit).

114. Artikel 25, § 1, van het Ontwerp verwijst naar de «*nationale technische instrumenten die nodig zijn voor de uitvoering van de opdrachten*» waarmee de leidende ambtenaar en de personen in zijn sectie belast zijn. De Autoriteit vroeg de aanvrager wat werd bedoeld met «*technische instrumenten*» en de aanvrager antwoordde als volgt (de Autoriteit vertaalt) :

« De instrumenten eigen aan ENE: De Beltias nationale applicatie die nodig is voor het beheer van de observatielijst en raadplegingsverzoeken (vermeld in de toelichting, p. 14), en de in het ontwerp voorziene toegang tot het RR en het strafregister.

Er zijn verschillende IT-tools nodig om de opdrachten van de ENE te vergemakkelijken: JBOX of ander systeem voor elektronische uitwisseling van processtukken voor beroepsprocedures, Teams aanvraag voor gesprekken¹⁸²,...

We hebben deze algemene term gebruikt omdat deze instrumenten kunnen evolueren" (onderstreping toegevoegd door de Autoriteit).

115. De Autoriteit neemt nota van deze uitleg en van het feit **dat het doel van deze bepaling niet is om de verwerking van persoonsgegevens te reguleren.**

II.6.3. Mededeling van gegevens aan landen die geen lid zijn van de Unie

116. **Onverminderd de verschillende opmerkingen die reeds zijn gemaakt over de rol van inlichtingen- en veiligheidsdiensten in het kader van de ETIAS-verordening**, voorziet artikel 20 van het ontwerp in de mogelijkheid dat deze diensten op grond van de artikelen 93 en 94 van de WVG en onder de in deze bepaling zelf vastgestelde voorwaarden gegevens mededelen aan landen die geen lid zijn van de Europese Unie. Artikel 65 van de ETIAS-verordening biedt een kader voor deze grensoverschrijdende stromen. Artikel 65, 2 van de ETIAS-verordening verankert een zeer algemeen verbod dat ook geldt «*indien deze gegevens op nationaal niveau of tussen de lidstaten verder worden verwerkt*».

117. Een van de relevante uitzonderingen **is artikel 65, 5**, van de ETIAS-verordening, dat betrekking heeft op de mededeling van gegevens als bedoeld in artikel 52, 4, van de ETIAS-verordening, na raadpleging voor repressieve doeleinden binnen de in die bepaling vastgestelde grenzen¹⁸³. In het bijzonder kan een dergelijke doorgifte alleen worden uitgevoerd in overeenstemming met de relevante bepalingen

¹⁸² Wat betreft de audiovisuele middelen die voor het ondervragen worden gebruikt, zie **Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/1462 van de Commissie van 2 september 2022 betreffende de vereisten die van toepassing zijn op audiovisuele communicatiemiddelen die worden gebruikt voor het ondervragen overeenkomstig artikel 27, §5, van Verordening (EU) 2018/1240 van het Europees Parlement en de Raad.**

¹⁸³ Artikel 65, 3, verwijst naar het specifieke geval van terugkeer, dat niet relevant is voor artikel 20 van het ontwerp.

van Richtlijn 2016/680, en uit de ETIAS-verordening volgt dat deze dan onderworpen is aan de toezichthoudende autoriteit die is aangewezen overeenkomstig artikel 41, 1, van Richtlijn 2016/680.

De Belgische wetgever heeft terzake geen speelruimte en artikel 20 van het ontwerp moet dan ook worden weggelaten of zodanig worden aangepast dat de inlichtingen- en veiligheidsdiensten hiertoe worden beschouwd als bevoegde autoriteiten die onder titel 2 van de WVG vallen (met aanwijzing van de bevoegde toezichthoudende autoriteit).

**Om deze redenen,
oordeelt de Autoriteit als volgt :**

- 1.** de ETIAS-verordening en het ontwerp betekenen een aanzienlijke inbreuk op de rechten en vrijheden van de betrokkenen **(overweging nr. 8)** ;
- 2.** artikel 31§ 2 van het ontwerp kan voorzien in de toepassing van titel 2 van de WVG op de "beoordeling van veiligheidsrisico's", op voorwaarde dat de Gegevensbeschermingsautoriteit in dit verband de bevoegde toezichthoudende autoriteit is, behalve wat betreft de bevoegdheid van het COC met betrekking tot politiediensten, aangezien het COC ook is aangewezen als toezichthoudende autoriteit in het kader van de AVG **(overwegingen 14 en 17-19)** ;
- 3.** het ontwerp moet worden herzien met betrekking tot de regels inzake gegevensbeschermingsrecht die van toepassing zijn op inlichtingen- en veiligheidsdiensten en de voor hen bevoegde autoriteit, enerzijds, de leden die zijn gedetacheerd voor de beoordeling van veiligheidsrisico's en, anderzijds, de toegang tot ETIAS voor repressieve doeleinden **(overwegingen 22-26 en 31)** ;
- 4.** artikel 21 van het ontwerp moet worden aangepast omdat het verwijst naar de repressieve doeleinden van ETIAS in plaats van het doeleinde dat erin bestaat veiligheidsrisico's te voorkomen. Het kan ook voorzien in de toepassing van titel 2 van de WVG met het oog op het voeden van de ETIAS observatielijst, op voorwaarde dat de Gegevensbeschermingsautoriteit de bevoegde toezichthoudende autoriteit is, behalve in het geval van de politiediensten **(overwegingen 17 en 21)** ;
- 5.** ETIAS doet vragen rijzen over de naleving van het gelijkheidsbeginsel tussen mensen die een visum nodig hebben en mensen die een reisautorisatie nodig hebben krachtens ETIAS **(overwegingen 40-41)** ;

6. het dispositief van het ontwerp mag niet beperkt blijven tot het bieden van een mogelijkheid om een persoon toe te voegen aan de ETIAS-observatielijst, maar moeten de voorwaarden bevatten waaronder de betrokken autoriteiten een persoon moeten melden op de ETIAS-observatielijst**48)** ;

7. het ontwerp moet de essentiële elementen van de gegevensverwerking bepalen die nodig zijn voor de bijdrage van de Belgische Staat tot de vaststelling van specifieke risico-indicatoren **(overwegingen 49-53)** ;

8. in het dispositief van het ontwerp moeten de "*nodige gegevensbanken*" worden vermeld die door de gedetacheerde leden moeten worden geraadpleegd voor het uitvoeren van de veiligheidsrisicobeoordeling, onder het gezag van het hoofd van de sectie NCC van de E.N.E. **(Overwegingen 58-61)** ;

9. in artikel 27 van het ontwerp moet duidelijk worden vermeld dat de sectie VZ van de E.N.E. verantwoordelijk is voor de beoordeling van het risico van illegale immigratie. En het ontwerp moet nog bepalen welke (categorieën) persoonsgegevens en informatiesystemen voor dit doel zullen worden hergebruikt **(overwegingen 62-64)** ;

10. in het dispositief van het ontwerp zelf moet worden vermeld dat de leidende ambtenaar beslissingen neemt namens de sectie waaraan hij of zij leiding geeft **(overwegingen 67-68)**;

11. een beroep met volle rechtsmacht tegen de beslissingen van de E.N.E. vormt a priori een betere garantie voor de rechten en vrijheden van de betrokken personen en in de memorie van toelichting bij het wijzigingsontwerp moet in elk geval worden gemotiveerd waarom een beroep tot annulatie eerder noodzakelijk zou zijn **(overwegingen 71-72)** ;

de invoering van een beroep in volle rechtsmacht is des te meer gerechtvaardigd met betrekking tot beslissingen van de E.N.E. inzake de rectificatie of verwijdering van persoonsgegevens, zodat in dit geval in een dergelijk beroep moet worden voorzien door het wijzigingsontwerp **(overwegingen 77-78)** ;

12. het wijzigingsontwerp moet verduidelijken dat een negatief advies van een afdeling van de E.N.E. in het kader van de in artikel 28 van de ETIAS-verordening bedoelde raadplegingen een beslissing vormt waartegen beroep kan worden ingesteld **(overweging 73)** ;

13. het dispositief van het ontwerp moet worden aangepast en duidelijk garanderen dat de betrokkene recht heeft op toegang tot de risicobeoordeling die op hem of haar is uitgevoerd en op basis waarvan E.N.E. een administratieve beslissing over hem of haar neemt **(overwegingen 74-76.)** ;

14. het dispositief van het ontwerp moet de voorwaarden bepalen waaronder de betrokken autoriteiten aan E.N.E. persoonsgegevens moeten meedelen die kunnen leiden tot de annulatie of intrekking van een reisautorisatie **(overwegingen 79-81)** ;

15. in een norm (en niet in een beslissing van de betrokken diensten) moet worden vastgesteld welke operationele eenheden, als bedoeld in de ETIAS-verordening, verzoeken om raadpleging van ETIAS voor repressieve doeleinden mogen indienen **(overwegingen 89-90)** ;

16. artikel 31, §§ 2 en 3, van het ontwerp moet worden aangepast om te verduidelijken dat het verwijst naar raadpleging van ETIAS voor repressieve doeleinden **(overweging 91)** ;

17. het ontwerp moet de relevante strafbare feiten naar Belgisch recht vaststellen die vallen onder de zware criminaliteit waarop de ETIAS-verordening van toepassing is **94)** ;

18. het ontwerp moet worden gewijzigd (met name artikel 14, § 1, 3°, moet worden weggelaten) omdat het de doelstellingen van ETIAS wil uitbreiden tot andere doeleinden van inlichtingen- en veiligheidsdiensten, in tegenstelling tot wat de ETIAS-verordening toestaat **(overwegingen 95-97)** ;

19. gedetacheerde leden mogen niet betrokken zijn bij het verificatieproces dat wordt uitgevoerd door het centrale toegangspunt; dit moet de verantwoordelijkheid zijn van ander personeel van de NCC-sectie. Het dispositief zou daarin moeten voorzien, aangezien het in zijn huidige vorm op dit punt zwijgt **(overwegingen 98-101)** ;

20. de ETIAS-verordening en het ontwerp organiseren gezamenlijke verantwoordelijkheden met betrekking tot gegevensverwerking en het ontwerp moet dienovereenkomstig worden aangepast **(overwegingen 102-108)** ;

21. de aanvrager moet de mogelijkheid onderzoeken om specifieke sancties op te leggen voor inbreuken op de gegevensbeschermingsregels bij de uitvoering van de ETIAS-verordening **(overwegingen 109-111)** ;

22. het ontwerp moet artikel 71 van de WVG wijzigen zodat het COC ook de controleautoriteit van de AGD&A is wanneer de AGD&A ETIAS raadpleegt voor repressieve doeleinden **(overweging 113)** ;

23. artikel 25, § 1, van het ontwerp (waarin wordt verwezen naar de "*noodzakelijke nationale technische instrumenten*") *kan niet bedoeld zijn om de verwerking van persoonsgegevens te regelen* **(overwegingen 114-115)** ;

24. artikel 20 van het ontwerp moet worden weggelaten of aangepast overeenkomstig artikel 65, 5, van de ETIAS-verordening **(overwegingen 116-117)**.

Voor het Kenniscentrum,
(get.) Cédrine Morlière, Directeur